

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Dity Řepkové, Ph.D., a přísedících Zdeňky Hájkové a Marie Paulíkové v hlavním líčení konaném dne 3. ledna 2023

takto:

Obžalovaný

X.T.L., narozený XXXXX v XXXXX, XXXXX, státní příslušník Vietnamské socialistické republiky, bez zaměstnání, trvale bytem XXXXX,

je vinen, že

nejméně od přesněji nezjištěného dne měsíce září 2016 do 24. 10. 2019 v místě jejich společného bydliště v rodinném domě na XXXXX, jako otec nezletilých H.Q.L., narozeného XXXXX a H.Q.D.L., narozeného XXXXX, kteří v tu dobu byli v jeho výlučné péči, oba tyto nezletilé syny neadekvátně vychovával, když je nadměrně ochraňoval ve vztahu k vnějšímu okolí a lidem, čímž jim znemožnil přirozenou interakci s ostatními dětmi jejich věku, výchovu ve vztahu k H.Q.L. zaměřil výkonově, čímž na něj vyvíjel nadměrný a dlouhodobý tlak na výkony ve škole, kdy jej opakovaně trestal za pochybení v přípravě do školy či při pomalém jezení, když jej několikrát bil rukama na různé části těla, útočil na něj bosou nohou, k vyhrožování bitím i samotnému bití použil minimálně jednou plastové ramínko nebo pásek či mu nepřiměřeně minimálně jednou vyhrožoval nožem u jídla, anebo vyhrožoval splněním fyzického trestu tím, že používal předměty, kterými mlátil v blízkosti obou dětí, přičemž tomuto jednání ve vztahu ke staršímu H.Q.L. byl přítomen

mladší ze sourozenců H.Q.D.L., kterého několikrát také uhodil, přičemž toto jednání vyvrcholilo dne 23. 10. 2019 v přesněji nezjištěnou dobu tím, že X.T.L. v návalu hněvu kvůli chybně vypracovanému úkolu do matematiky uvázal H.Q.L. kolem krku látkový opasek bílé barvy s barevnými vlajkami, který utáhl, čímž nezletilému způsobil na krku zranění v podobě strangulační rýhy po celém obvodu krku s největší šíří 5 cm, kdy v důsledku takového dlouhodobého jednání došlo u H.Q.L. k disharmonickému vývoji diferencující se osobnosti,

tedy

týral osobu, která byla v jeho péči, a spáchal takový čin nejméně na dvou osobách,

čímž spáchal

zločin týrání svěřené osoby podle § 198 odstavec 1, odstavec 2 písm. c) trestního zákoníku,

a odsuzuje se

podle § 198 odstavec 2 trestního zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání **30 (třiceti) měsíců**.

Podle § 81 odst. 1, § 82 odst. 1 trestního zákoníku se obžalovanému výkon uloženého trestu podmíněně odkládá na zkušební dobu v trvání **42 (čtyřiceti dvou) měsíců**.

Podle § 70 odst. 2 písm. a), odst. 3 trestního zákoníku se obžalovanému ukládá trest propadnutí věci, a to textilního opasku bílé barvy v délce 101 cm s obrázky vlajek a nápisy, který je součástí spisového materiálu.

Podle § 228 odst. 1 trestního řádu je obžalovaný povinen zaplatit na náhradu škody poškozené České průmyslové zdravotní pojišťovně, IČ: 47672234, se sídlem Jeremenkova 161/11, Ostrava – Vítkovice částku ve výši 6 791 Kč, přičemž podle § 229 odst. 2 trestního řádu se poškozená odkazuje se zbytkem svého nároku na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

Podle § 229 odst. 1 trestního řádu se poškození H.Q.L., nar. XXXXX a H.Q.D.L., nar. XXXXX, zastoupení Městem Moravské Budějovice, Náměstí Míru 31, Moravské Budějovice, odkazují se svým nárokem na náhradu nemajetkové újmy na řízení ve věcech občanskoprávních.

Odůvodnění:

1. Na základě důkazů shromážděných v přípravném řízení a provedených v řízení před soudem, výsledku obžalovaného, svědků, opakovaném výsledku znalkyň MUDr. Evy Čáповé a PhDr.

Shodu s prvopisem potvrzuje Dana Žemlová.

Magdaleny Datkové, po přečtení protokolů o výpovědi dalších svědků a zhlédnutí videozáznamu o výslechu obou poškozených, jakož i po provedení listinných důkazů i důkazu věcného, dospěl soud ke skutkovým zjištěním, jež jsou patrna z výroku tohoto rozsudku.

2. **Obžalovaný X.T.L.** nejprve u hlavního líčení odmítl vypovídat, proto byla čtena jeho výpověď z přípravného řízení (č.l. 137-147). Obžalovaný dle protokolu popřel spáchání trestné činnosti, jež je mu kladena obžalobou za vinu. Vypověděl, že s manželkou žil celkem 38 měsíců, kdy financoval chod jejich domácnosti. Manželka mu nevrátila dluh 15 000 amerických dolarů, proto to mezi nimi nebylo dobré. Manželka odjela v roce 2012 do Vietnamu i s dítětem, ona tam přiletěl za ní, ale manželka nechtěla zpět do ČR a žádala kvůli tomu peníze. Pak se vrátila do ČR, dali se zase dohromady a narodil se mladší syn. V říjnu 2013 pak uzavřeli sňatek. Po narození mladšího syna zůstal s manželkou doma, přestal podnikat, ale vše stále financoval. Očekával, že mu vrátí ty peníze, ale nedošlo k tomu, odcizili se. Pak manželka podala v červnu 2016 žádost o rozvod a dne 22. 9. 2016 od něj odešla. Ten den vyzvedl staršího syna ve škole, vrátil se domů, kde mu manželka předala mladšího do náruče a odešla. Šel s dětmi za manželkou a chtěl, aby se vrátila. Ona mu začala nadávat, byli u toho i nějakí pracovníci úřadu. Pak manželka nastoupila do autobusu a odjela. Pak 25. 9. se manželka vrátila i s nějakým Vietnamcem, chtěli oba pustit do domu, ale pustil pouze manželku, aby si mohla vzít osobní věci. Asi za měsíc mu pak manželka volala, že nemůže najít práci, jestli se může vrátit, ale pak nepřijela. Pak ještě 30. 12. od ní našel lístek u poštovní schránky, že u nich byla, ale oni nebyli doma. Pak ještě jednou zavolala, že chce mluvit se syny, pak už se neozvala. Pečoval o syny sám. Každé ráno o půl sedmé vzbudil staršího syna, „dal mu vyčistit zuby“, pak vzbudil mladšího a vyčistil zuby i jemu. Nejprve dal mladšího do školky, pak odvedl staršího do školy. Když byli ve škole a školce, doma pral, pak vyzvedl mladšího i staršího. Ptal se ve škole, jestli musí syn chodit na kroužky, paní učitelka řekla, že by to bylo 2x týdně, ale že syn chodit nemusí. Starší syn chodil na doučování z českého jazyka, na ostatní kroužky nechodil. V roce 2016–2017 staršího syna krmil, bylo to proto, že si starší syn nechával jídlo v puse, nechtěl ho spolknout. Po jídle chodily děti spát. V pět hodin připravil večeři. Staral se o jejich osobní hygienu a potom se starší syn učil a on mu při učení pomáhal. V 21:00 hodin chodili spát. Za den je krmil 6x, protože oni jedli strašně pomalu. Když se syn vrátil z Vietnamu, byl hodně hubený, každý den dostával kuřecí smažené stehno a díky tomu přibral. Ptal se, jestli musí jet syn na tábor, který stál skoro 3 000 Kč, ale paní učitelka řekla, že nemusí. I když nejel na tábor, cestovali po Čechách. Syn se školou jezdil na výlety, což je zřejmě z plateb za výlety. Když starší syn chodil do 2. třídy, mluvil s paní učitelkou, že ho stále doma krmí. Neví, co synovi paní učitelka řekla, ale od té doby se snažil jíst sám. V 1. třídě mu paní učitelka řekla, že pokud by syna trestal, nesmí ho fackovat do tváře, ale může ho plácnout přes zadek. Jizva na ruce staršího syna není jizvou po řezu, ale stalo se to na Vranově při koupání. Jizva na zadku je z Vietnamu, stalo se mu to při jízdě na kole. Jizvy na noze má od ježdění na koloběžce Mladší syn má mateřské znaménko na zadku a na hlavě. Dětem nezakazoval kontakt s ostatními. Měl přání, aby se syn stal doktorem, proto chtěl, aby se soustředil na předměty, které mu pomůžou v budoucnu. Syn je velmi chytrý, hlavně na matematiku. Chtěl, aby se syn učil dobře, ale žádný trest mu nedal. Když jednou kontroloval úkoly z matematiky, zjistil, že ze šesti úkolů jsou čtyři špatně. Byl celou noc vzhůru, aby znovu kontroloval jeho domácí úkoly. U některých vůbec nepoznal, co syn píše, syn to nevěděl také. Byl rozčilený, tak syna chytil za límec. Dále doplnil, že každý večer připravoval oblečení pro každého syna zvlášť, po příchodu ze školy a školky oblečení přepral. V neděli bylo víc času, dělali osobní hygienu, stříhal jim nehty. Ve středu měl syn tělesnou výchovu, protože se víc potil, ve středu se i koupal. Synovi hlavu do WC netlačil. Doma nemají vanu, jen sprchový kout. Nikdy syna nestrašil, že by mu uřízl ruku. Pro děti dělal maximum. Skvrny, co měl na krku, byly od škrábání při koupání. V rodině žili šťastně. Problém byl jen to, co se stalo naposledy. Momentálně má velkou starost, protože neví, jak se učí děti. Učil i toho mladšího, aby uměl psát, číst a počítat. Teď nemá žádné informace, jak se učí. Jeho jediný cíl je, aby měly děti dobrou budoucnost. Vůbec ho nezajímá, jestli manželka něco přispěla, sám cítí, že má povinnost pečovat o své syny. Dále k dotazu vypovídal o svém životě ve Vietnamu a svém

podnikání v ČR. Odmítl, že by syna škrtil nebo jej bil plastovým ramínkem. Když při prověrce na místě ukazoval škrčení páskem, domníval se, že se to po něm chce. Fyzické trestání dětí ve Vietnamu není běžné. Dále k dotazu u hlavního líčení doplnil, že občas na děti křičel nahlas, používal nějaký předmět, kterým bouchal do židle, do dětí nikdy. Na třídní schůzky chodil pravidelně, paní učitelka říkala, že se děti učí dobře. Pokud bylo třeba něco do školy zaplatit, donesl peníze osobně. Zajímá ho jedna věc, jak se učí děti. Je mu jedno, jaké se vede řízení proti němu, jeho děti budou stále jeho děti. S manželkou je jeho vztah slabší a slabší, stále mu nevrátila 12 000 dolarů. Před tím to mezi nimi bylo bez problémů, až na ty peníze. Manželka od něj odešla, ale pak se za tři dny vrátila pro své oblečení. Chtěl, aby zůstala, ale ona zase odjela, proto jí zrušil u něj pobyt. Ona utekla, nebylo to proto, že by ji bil. Otisk ruky na obličejí syna byl ještě v době, kdy s ním žila jeho manželka. To ona syna fackovala.

3. Svědčce T.T.H.T., manželka obžalovaného, vypověděla, že jí nevyhovovalo manželství s obžalovaným, necítila se svobodně, nemohla vyjádřit svůj názor, musela poslouchat. Obžalovaný jí občas nadával, fyzické násilí bylo občas. Obžalovaný je složitý člověk, syna miloval. Sama se starala o oba syny, obžalovaný byl celý den pryč. Když se vrátil, chvíli je pochoval. Obžalovaný jí nechával doma, nemohla nikam chodit. Pak už ani nepodnikal, ona sama chtěla podnikat, aby měli peníze. Odešla od něho bez dětí, neměla v té době žádné peníze. Kdyby vzala děti s sebou, nemohla by je uživit, neměla žádnou práci. Nevěděla, že by se mohla obrátit na úřad a žádat o pomoc. Musela utéct, nemohla odejít normálně. Když šla pryč, obžalovaný za ní běžel, chtěl, aby se vrátila, potkali nějakého pána, ten se jí ptal, jestli chce nějak pomoci, pak ji manžel pustil. Odjela autobusem. Měla strach požádat o pomoc třeba policii, manžel ji strašil, že zabije její matku i sestru ve Vietnamu. Když odešla, zavolala mu, on chtěl, aby se vrátila, pak už jí nebral telefon. Synům posílala dárky, vždy mu zavolala předem. Na Vánoce přijela osobně, zvonila, ale obžalovaný ji nepustil dovnitř. Když odešla, zjistila, že za ni manžel nezaplatil zdravotní pojištění, díky tomu měla dluh přes 60 000 Kč, musela pracovat, aby dluh zaplatila. K dotazu doplnila, že nebyla zkušená, aby kontaktovala školu nebo školku a ptala se na děti. Když se obžalovanému něco nelíbilo, dal dětem na zadek nebo použil proutek, nebylo to tak hrozné. Předtím, než odešla, obžalovaný slíbil, že bude sám děti vychovávat, proto neměla strach. Až podle spisu zjistila, že to nebyla pravda. Nyní k ní mají děti dobrý vztah. Děti odmítly být s obžalovaným ve styku, protože se bojí fyzických trestů. Obžalovaný byl i v Praze děti navštívit, ale neznal adresu. Volali jí ze sociálky, ale starší syn měl hrozný strach. K dotazu uvedla, že než od dětí odešla, starší syn jedl normálně, ráno dostal snídani, do školy si vzal svačinu, v poledne dostal oběd ve škole a doma měl večeři. Doma vařili vietnamské jídlo. Když pak synové žili u české rodiny, jedli české jídlo. Než odešla, sami si čistili zuby. Starší syn neuměl pořádně používat toaletní papír, tak ho utřeli a umyli. U nich byla zima, každý den se trochu umyli, koupali se 2x – 3x týdně. Výsledky ve škole mají dobré, jen mladší syn má sklon být hrubý, může to mít po obžalovaném. Mladší syn chodí do družiny. Starší syn nechodí na žádné aktivity ve škole, učí se dobře, jen angličtinu a fyziku má horší. Pokud škola pořádá výlet, účastní se ho oba synové. K dotazu dále doplnila, že v přípravném řízení skutečně uvedla, že ji obžalovaný bil 1x – 2x týdně, ale nebylo to pořád. Bití se lišilo, občas to byla facka, někdy pěstí, někdy kopání. Záleželo na náladě obžalovaného, někdy byly čtyři měsíce v pořádku, pak zase to bylo často. V době, kdy žili společně, obžalovaný trestal pouze staršího syna. Většinou to bylo kvůli jídlu, sama nikdy fyzicky netrestala, jen zvýšila hlas. Ve škole mají kluci kamarády, v místě bydliště pak dva vietnamské kluky, s nimiž si hrají. Se starším synem se o jeho soužití s otcem nebavila. Zpočátku navazování kontaktu jí syn řekl, že je obžalovaný bil, a to často, pak už se o tom nezmiňoval. To, co uvedla v přípravném řízení, že měl být syn bit téměř každý den, že mu obžalovaný strčil hlavu do vody, řízl ho do ruky a bylo to hlavně kvůli pomalému jezení, souhlasí. K dotazu obhájkyně uvedla, že se obžalovaný často rozčílil kvůli podnikání. Nevýčítal jí, jak se stará o děti, ona dělala vše podle jeho pokynů. Od manžela si nepůjčila žádné peníze. Když odcházela, řekl jí obžalovaný, že od ní nepotřebuje žádnou finanční podporu. Pak mu psala, že když bude potřeba, poslala by mu peníze, ale on se neozval.

Nikdy nebyla přítomna tomu, že by obžalovaný někomu vyhrožoval, obžalovaný se nikdy nepoprál. Neví, jak se obžalovaný choval ke své starší dceři, s ní se o tom nikdy nebavila.

4. Svědčyně R.D., u hlavního líčení vypověděla, že poškozeného D. (H.Q.L.) učila od 1. do 3. třídy. Byl od první třídy tiché dítě, které chtělo pracovat, velmi spolehlivé. D. se rád učil, vše ho hodně zajímalo, s jeho chováním nebyl jakýkoli problém. Dále k dotazu doplnila, že se spolužáků nestránil, ale nevyhledával je. V kolektivu pracoval normálně, určitě nestával stranou. Zpočátku mu nevěnovala zvýšenou pozornost. K tomu došlo až po události, kdy jí děti upozornily na otisk na tváři D., byla to taková červená šmouha. Přesně si neuvědomuje tu časovou osu, ale na třídní konzultaci otci D. řekla, že se v Česku děti netrestají, že to nesmí dělat. Byla s ním těžká domluva, protože špatně rozuměl česky, tak mu dokonce hrozila prstem jako malému dítěti, a řekla mu, že nesmí bít D., jinak se to bude řešit. Obžalovaný se jinak dostavoval na každou třídní schůzku, všechno bylo v pořádku, zapláceno, zajímal se. Úkoly byly splněné, nebyl důvod volat jej jindy do školy. Od toho incidentu D. sledovala. Ve 3. třídě se jezdilo plavat, to plavání vede pan ředitel, tak jej žádala, aby D. pozoroval, zda se u něj neobjevují nějaké modřiny. Tak ho cca 3/4 roku sledovali a nic se nedělo. D. chodil v 1. třídě na obědy, ve 2. třídě už chodit na obědy nechtěl. Nabídla mu, že to domluví s tatínkem, že se to dá zařídit, ale D. chtěl jíst doma, proto do toho nezasahovala. Jinak si myslí, že mu v 1. třídě chutnalo, nevšimla si, že by jídlo odmítal, spíše naopak. Pokud se týká češtiny, rozuměl dobře, chodil k ní ještě na doučování; také navštěvoval logopedii. Jeho vzdělávání fungovalo velmi dobře. O rodinné situaci nevěděla, maminka D. ho doprovázela v první den školy, pak už ji neviděla. Pokud se zeptal, D. jí řekl, že maminka odešla. Vánočních besídek se D. neúčastnil, bruslení se také neúčastnil, ale to nebylo součástí výuky. Neví, jaká byla finanční situace v rodině, když byla projektová výuka, na tu také nejezdil. Ve 4. třídě se stal třídním učitelem Mgr. P.. Pak jí někdy na podzim volala policie, ať se dostaví do školy. Dozvěděla se, co se stalo, že přijela sociálka a že už D. nevydají otci. Další den už byla na výsledku. Pokud se týká reakcí na známky, někdy se stávalo, že D. měl záchvat vzteku, takový výbuch s pláčem, ale stávalo se to málokdy. Většinou se nedozvěděla, co se děje. D. k tomu přistupoval, že je to jeho vina, že se měl lépe připravit. Jak doplnila, Vietnamci to mají jinak, jsou strašně ctižádostiví a chtějí se učit a zažít ten velký úspěch. D. neměl důvod, aby se kvůli známám strachoval, měl samé jedničky. Pokud otci navrhovala, aby D. dal do nějakého kroužku, aby si vylepšil češtinu, otec na to reagoval tím, že není v XXXXX bezpečno. K plavání doplnila, že toto probíhalo od ledna do května, D. měl asi klasické slipové plavky. K té facce na tváři se otec vyjádřil tak, že D. měl pomalu jíst. Dále k dotazu doplnila, že jednou D. říkala, že si má vyměnit svetr, který byl cítit jako po zvracích. D. nosíval stejné oblečení, bylo vyprané. Míval jeden svetr, kratší kalhoty a většinou, když měl nové boty, tak např. nesměl sáňkovat, aby si je nenamočil. K ní se nedoneslo, že by D. dělal nepořádek na záchodech. Sice na klučíci záchody nechodí, ale děti by to řekly; většinou se dozví, když kluci dělají na záchodech nepořádek, např. když čurají, kam nemají. D. uměl používat příbor, jedl čistě. Nevšimla si ničeho výrazného, že by si třeba neuměl nakrájet maso. Při dozoru hlídají mnoho dětí, když si všimne, že někdo drží vidličku nahoru, tak ho upozorní, že takhle se nestoluje. Všimli by si, kdyby to bylo markantní, třeba kdyby jedl rýží rukama. Svačiny míval D. docela chudé, nějaký chléb něčím potřený či jen tak suchý. Ve škole dostávali mléko a ovoce, to ho vždy potěšilo. Ve škole mají metodika prevence, tomu nahlásila tu šmouhu na D. tváři. Proto D. více pozorovala a požádala o totéž následně pana ředitele při tom plavání.
5. Svěděk R.P. u hlavního líčení vypověděl, že obžalovaného znal od vidění, potkával ho v XXXXX každý den, když vodil děti do školy a školky. Na půdě školy s ním mluvil dvakrát. Třídním učitelem D. byl od jeho 4. třídy. Informace o něm dostal od třídní učitelky D., která mu třídu předávala. D. poznal jako snaživého chlapce, který byl vděčný za každou aktivitu, kterou dělali v kolektivu dětí. Hodně mu záleželo na prospěchu, vždy využil možnosti opravit si známku. S obžalovaným se poprvé setkal na třídní schůzce, kde jej vyhledal, aby mu řekl, že platby za školní potřeby a jiné věci bude realizovat v hotovosti. Podruhé s ním mluvil v ten den, kdy oznamovali tu událost. V ten den

s třídou téměř nebyl, byl u nich jiný vyučující. Během 3. či 4. hodiny děti paní učitelku upozornily, že má D. na krku šátek či šálu, a že je to snad z důvodu, že ho měl tatínek škrtit. Pak přišel do třídy a požádal D., aby si tu šálu sundal a uviděl nějaké podlitiny na krku. D. nebyl ochotný se k tomu vyjadřovat, ale než přijela policie, jim řekl, že ho tatínek škrtil. Mělo to být kvůli tomu, že špatně či škaredě napsal domácí úkol. Ten den se nebavili, jestli mu tatínek dělal i něco jiného, šlo to mimo ně. Mohlo k něčemu takovému docházet, D. byl přísně vedený, proto si ho všiml i v plavání, ale žádné známky násilí si nevšiml. Spíš se jednalo o tu psychiku, kdy on byl takový nenabažený tím kontaktem s ostatními dětmi. Plavání probíhalo v říjnu, možná tak 2x-3x, žádných podlitin si nevšiml, měl ho přímo na starosti, protože D. byl neplavec. Modřina na dítěti mu přijde docela normální, ale zrovna u něho si na to dával pozor, ale nic nezaznamenal. D. býval často odměřený, málomluvný, odvažoval se právě v tělocviku či při nějaké skupinové práci. Nevšiml si, že by D. neměl hygienické návyky. Bylo o něj postaráno, sice asi nosil pořád stejné věci, ale nebyly špinavé a nezapáchaly. Zubní hygiena se ve škole již nekontroluje. K dotazu doplnil, že snad padlo, že otisk na krku byl způsobený řemenem, ale neví, jestli to řekl D. sám, nebo se to dozvěděl od jeho spolužáků. Jeho spolužáci to věděli dříve. Dále doplnil, že D. moc nekomunikoval, ale česky mluvil celkem správně, čeština byla jeho nejobtížnější jazyk, i tak ji zvládal na jedničky a dvojky. Vypadalo to, že bude hodnocen dvojkou, to se mu nelíbilo, chtěl si známku určitě opravit. V tom roce snad chodil ještě na doučování.

6. Svědék Z.H., ředitel Základní školy v XXXXX, vypověděl, že obžalovaného zná pouze od vidění. Pokud jde o hodiny plavání, jejich škola si pronajímá bazén v Moravských Budějovicích. Sám vede plavecký výcvik jako tělocvikář. Pokud jde o H. (D.), velmi matně si na něj vzpomíná. Děti vídává 10x za rok v bazénu. Ví, že D. plaval druhý rok s P., byl méně zdatný plavec. Pak byl odebrán z péče otce, přestal k nim na základní školu chodit. Doplnil, že si nepamatuje, že by byl o něco konkrétního požádán D., ale je možné, že tam nějaká žádost o všímání si tohoto chlapce proběhla. Určitě si ničeho významného nevšimnul. S dětmi bývá ve sprše, všimli by si toho, děti jsou v plavkách. K dotazu doplnil, že si nevšiml na dětech ani modřin, které by se musely řešit. Vzpomněl si, že bylo netypické, že obžalovaný chodíval každý den vyzvedávat syna ze školy. Pokud se týká problémů vietnamských dětí, je to spíše výjimečné. Mají specifický způsob (života) – ze školy jdou do prodejny, kde jsou s rodiči celý den, což nám může připadat zvláštní, že se nedostanou mezi ostatní děti. Z pohledu jejich chování ve škole je to naopak – jsou klidnější, zvladatelnější, více respektují pokyny. Není výjimečné, že děti chodí jen do školy, nechodí na kroužky, jsou mezi nimi samozřejmě i rozdíly, ale mezi nimi je více těch, kteří se takových aktivit nezúčastňují.
7. Svědčyně H.Š., učitelka v Mateřské škole XXXXX, vypověděla, že si poškozeného D. (H.Q.D.L.) pamatuje, v tu dobu pracovala jako asistentka v jiné třídě mateřské školky. Všimla si, jak obžalovaný D. přiváděl a odváděl ze školky. Rok nato se stala učitelkou a měla D. celý rok ve své třídě. Proti obžalovanému nemůže říct cokoli špatného. Rok předtím ještě obžalovaný doprovázel D. při vycházkách školky, bál se. Pak se mu snažila vysvětlit, že není třeba se o D. bát a chodit s ním na vycházky i se školkou. Obžalovaný si poté chodil pro něj po odpoledním spaní. D. byl šikovný, psal své jméno vietnamsky i česky, psal tiskacím i psacím. Nenašel si ale kamarády, obžalovaný totiž rok předtím s D. sedával během dopoledního programu ve třídě. Děti si k němu tak nenašly cestu. D. neměl s jídlem problémy, jedl vše. Chodíval čistý, jen ty oděvy nevoněly. Stalo se čůral mimo mísu, to mu pak vysvětlily. Koupil se mu i kartáček na zuby, protože si děti po obědě čistí zuby. Kartáček na zuby jej naučily používat. Příborem jedl, uměl ho používat. Chrup měl špatný, i proto ten kartáček koupily. Říkaly to obžalovanému, on to odkýval, ale nedokáže říct, zda rozuměl. Nevšimly si nikdy žádného zranění, vídávaly ho vysvlékat se, když se převlékal do pyžama. Když po spaní pro něho obžalovaný chodil, bylo na něm vidět, že je rád. D. nebyl agresivní, občas někoho pošťuchoval. Obžalovaný jim přišel jednou říct, že si nepřeje, aby D. někdo bouchal. D. jim rozuměl, ale moc s nimi nekomunikoval. Zpočátku nechtěl sedávat s nimi v kroužku, kde se ráno

přivítají a pak pohladí kamaráda. To ho pak nějak naučily. Doplnila, že v době, kdy měla D. ve třídě, byl tento již předškolák, u kterých dbají na to, aby jedli příborem. D. o rodině nemluvil.

8. Svědčyně V.F., učitelka v Materské škole XXXXX, vypověděla, že si ze školky pamatuje i staršího D., působil normálně, byl v tu dobu předškolák. Mluvil dobře česky oproti mladšímu D.. U mladšího D. si pamatuje, že jej obžalovaný doprovázel do školky a zůstával tam od 8 do 10 hodin. Zeptal se, jestli by to nevadilo. Bylo to sice takové narušení výuky, ale kvůli jazykové bariéře tomu vyhověli. Obžalovaný D. se vším pomáhal, seděl s ním, drželi se stranou, když si děti hrály, obžalovaný s ním seděl u stolku a D. kreslil. Když se šlo na procházku, odcházel D. domů. Pak za nějakou dobu s nimi začal chodit i na procházku, po ní šel domů. Pak ho nechával obžalovaný ve školce do vycházky, sedl si na hřiště u školky, aby na něho mohl D. vidět, pak si ho zase vyzvedl. Pak mu postupně navrhli, že to D. ve školce zvládne sám, D. pak začal ve školce i spávat. Pokud jde o hygienické návyky, paní uklízečka si všimla, že D. čůrá mimo mísu. Pak mu to kluci ukázali a tím se to vyřešilo. D. jedl vše způsobně, nebyl vybíravý, nebyl hladový. S tím záchodem se to řešilo až poté, co D. zůstával ve školce sám. Když tam býval s obžalovaným, tento problém nebyl. D. měl zkažené zuby, neměl kartáček ve školce, tak se mu koupil. Vypadalo to, že ani neví, jak se zuby čistí, tak se to učil ve školce a s dětmi si zuby čistil. Doplnila, že když chodil do školky starší D., převážně ho vyzvedávala maminka. Pak v roce 2017 přišel obžalovaný podepisovat veškeré dokumenty a matku nevedl, pak už ani maminku neviděla. Protože bydlela na stejné ulici ví, že obžalovaný s manželkou měli obchod s oblečením a další obchod v domě, kde bydleli. Pak ten obchod zavřeli. Mladší D. moc komunikovat nechtěl, rozuměl, ale bylo vidět, že nechce. Byl šikovný, uměl psát, ale komunikaci s dětmi nulová. Jejich dům působil jako zabeđený, mají v oknech zrcadla, aby tam nebylo vidět. Neví, jestli mají v XXXXX nějaké přátele. D. chodil do školky pravidelně, když byl nemocný, obžalovaný ho omluvil. Nevšimla si na těle D. žádného zranění či modřin. Pomáhala mu do pyžama, s čistým svědomím může říct, že nic takového nebylo. K dotazu doplnila, že pokud D. se po převzetí pěstounkou měl schoulit a nekomunikovat, bylo to asi dáno změnou prostředí. Dále doplnila, že si neuvědomuje, že by se chování chlapců změnilo poté, co rodinu opustila matka. Upřesnila, že D. zůstával ve školce přes den sám až od září dalšího školního roku. Nedokáže se vyjádřit k úrovni češtiny matky obou chlapců. Obžalovaný ve školce doprovázel D. do umývárny, kde si umývali ruce před i po jídle. Lze předpokládat, že v tu dobu chodil D. i na WC.
9. Svědčyně I.J. vypověděla, že si kluky převzala v třebíčské nemocnici, bylo to koncem října (2019). Věděla, že kluci byli odebráni z péče otci, že maminka je neznámá, že se měl na nich tatínek dopouštět násilí. Kluci neměli nic, museli jim cestou nakoupit oblečení a další věci. Když je koupala, u toho mladšího se na kůži objevila spousta modřin, které tam byly strašně dlouho. Na první pohled to nebylo vidět, jen při koupání. Ten starší neměl tolik ran, měl jen rýhu na krku. Mladší mluvil velmi špatně česky, starší mluvil česky, ale špatně, neznal mnoho výrazů, spolu mluvili jen vietnamsky. Starší D. byl výbušný, agresivní, reagoval špatně na ženy, jejího přítele ale respektoval. Mladší D. ho musel poslouchat. Radila se s kamarádkou, která měla vietnamskou holčičku, ta jí říkala, že u nich je ta výchova jiná – nejsou zvyklí se hladit atd. Tak se snažila s nimi navázat kontakt prostřednictvím plyšových hraček. Další problém byla distanční výuka v tu dobu. Kluci neznali Vánoce. Malý D. se schovával v místnosti, odmítal zdravít lidi, bavit se s ní, pak se ale časem hodně zlepšil. U staršího se k ní chování nezměnilo. Když chodila s mladším D. ze školky, bavili se, ale když šli společně i se starším, tak mladší poslouchal staršího a ji neposlouchal. D. se i ptala, zda se mu stýská po tátovi, kdy přiznal, že „jen malinko“. K dotazu doplnila, že předtím neměla žádnou zkušenost s dětmi tohoto věku, měla mladší; neměla ani žádnou zkušenost s vietnamskými dětmi. Od té doby také neměla žádné další vietnamské dítě v péči. K „modřinám“ na těle mladšího D. doplnila, že se nejednalo o klasické modřiny, byly to takové tmavé fleky, které mu začaly vystupovat, když se koupal. Měl škrábance na ruku i na krku. Po čase se to pak ztratilo, ale nemyslí si, že to byla reakce na koupání. S hygienou s nimi začala od začátku, staršího učila, jak se má umývat,

mladšího koupala sama. Horší to bylo se zubní hygienou, starší neměl viditelné kazy, ale krvácel, když si čistil zuby. Mladší měl chrup poškozený, měl „vyžrané“ zuby, neměl jediný zub zdravý. Nejprve s nimi šla na dentální hygienu, pak byli i u zubaře. Staršímu opravil 3 zuby, s mladším jezdila pravidelně, zubař mu dával výplně. Kluci si čistili doma zuby, mladšímu ještě sama dočist'ovala. Obžalovaný se snažil s kluky komunikovat, psal jim pravidelně dopisy 1x měsíčně. Dopisy byly psané pomocí překladače. Obžalovaný psal, že má kluky rád, že se musí hodně učit, že je H. dobrý a musí jít na vysokou školu. Dále uvedla, že na její popud OSPOD našel v Praze maminku kluků, která se s nimi před Vánoci zkontaktovala. D. se rozbrečel, když zjistil, že ho chce vidět maminka. Říkal, že mámu vidět nechce, že je okradla, že ho odvezla do Vietnamu a nechala ho u babičky, ale on skončil v nemocnici, protože jedl jen suchý chléb a nedostával pít. První kontakt tak byl později někdy v dubnu či květnu na neutrální půdě v Bystrici cca jednu hodinu. D. jí seděl na klíně a plakal, malý D. šel do vedlejší místnosti. Maminka kluků neuměla česky, její přítel tlumočil, nakonec se s ní D. bavil. Kluci od ní dostali hračky. Maminka mohla volat 1x týdně, zpočátku to bylo pravidelné, pak už tolik ne. Pak se za nimi ještě maminka stavila 1x ve Strážku, to si kluky odvezla autem a asi za 2 hodiny byli zpět. Bylo to rychlé, maminka říkala, že neví, co s nimi má víc dělat. Pak si je měla vzít na Vánoce, ale to smlouvala, že je nemůže mít tak dlouho, ale mezitím bylo soudně rozhodnuto o svěřeni kluků do péče matky, takže kluci pak 23. 12. odjeli. Obžalovaný u nich také 1x byl, ale s kluky se nepotkal, nechal ve schránce dopis a dvě čokolády. Kluci o tátovi nemluvili. Mladší D. občas plakal ze spaní. Také se stalo, že starší napadl mladšího, zpočátku tam byla mezi nimi dost velká agrese. Stalo se, že starší shodil mladšího z postele na zem. Starší měl s výbuchy zlosti problémy, zpočátku i 1x-2x týdně, pak se to uklidnilo. Kluci své emoce neprojevovali, starší spíše jen ty negativní. Když od ní kluci odcházeli, opět žádné emoce. Sbalila je a oni šli. Neviděla, že by je máma objala či pohladila. S kluky v kontaktu není, jen jejich máma jí vyčetla, že kluci dostali málo věcí. K dotazu doplnila, že starší mladšího občas bouchal, ale D. jí to neřekl. Kluci dokázali zašpinit záchod, toaletní papír používali. Nebyli zvyklí si umývat ruce po záchodě. Kluci byli hodně hubení. Zjistila, že jedli 2x denně. Když se jich ptala, řekli jí, že pili vodu s cukrem. Zvykli si na režim s pěti jídly denně. Jinak kluci jedli dobře, jedli i ve škole a školce. Mladší neuměl používat příbor, starší neuměl používat nůž. D. se po škole vždy připravoval na další den. Sám říkal, že kromě učení doma nic jiného nedělal. I mladší D. uměl číst, psát a počítat. Chtěla po nich, aby chodili ven. Na zahradě měli bazén, skluzavku, trampolínu, pískoviště, ale zpočátku to brali jako zbytečnosti. Nedokáže říct, jak to bylo u nich doma, možná se každý den nekoupali či si nebrali čisté oblečení. Ve škole si D. moc chválili, poslouchal paní učitelku, byl šikovný. Změnilo se to, když byl lockdown, to nechtěl D. pracovat, museli k nim poslat asistentku. Ta byla překvapená to změnou, protože ve škole byl D. poctivý, hlásil se. Mladší D. ve školce komunikoval jen s jednou učitelkou.

10. Z protokolu o výpovědi svědka Š., pedagoga a metodika prevence na ZŠ v XXXXX, soud zjistil, že v ten den (září či říjen 2019) za ním přišla kolegyně, která si všimla nějakých pohmožděnin na krku jednoho žáka, kterému říkali D. L.. Když se ho zeptal, od čeho to má, nechtěl odpovědět. Pak na přímý dotaz, jestli mu to udělal někdo ze třídy nebo otec, kývnul na to, že otec. Otce znal od vidění, ví, že tam byl v první třídě nějaký otisk dlaně na tváři chlapce, od té doby se nic podobného neřešilo. Otec se školou spolupracoval, chodil na všechny schůzky, neschvaloval však žádné kroužky či výlety. D. L. pozorovali např. i při plaveckém výcviku, ničeho na jeho těle si nevšimli. D. měl dobré známky, na hodiny býval připravený, bylo na něm vidět, že mu na známkách hodně záleží.
11. Z úředního záznamu o podaném vysvětlení svědka J.L. bylo zjištěno, že si na podzim roku 2019 v třebičské nemocnici vyzvedli s přítelkyní I.J. dva malé vietnamské chlapce, kteří byli přítelkyni svěřeni do dočasné péče. Kluci se při nástupu do auta nikterak nebránili, na mladším bylo vidět, že je na tom psychicky špatně. Při cestě museli zastavit na nákup oblečení a jídla pro kluky, v tu chvíli se ten mladší u kola auta schoulil do klubíčka a ten starší ho musel vzít, aby vůbec nastoupil zpět

do auta. Ten mladší prakticky nemluvil, občas z něj vypadlo nějaké slovíčko. Když se šli první den kluci koupat, všimli si podlitiny na krku u toho staršího a ten mladší měl takové pruhové podlitiny na hrudníku i na zádech. Neptali se jich, jak se jim to stalo. Starší z kluků byl komunikativnější, mladší mluvil málo a s bratrem mluvili vietnamsky. Starší D. byl vůči mladšímu poměrně agresivní. Jednou viděl, jak starší kopal do na zemi ležícího mladšího D.. Starší D. byl dost nešťastný, když se dozvěděl, že by měli jít k matce. Ohledně hygienických návyků to bylo horší, docela často byl počůraný záchod. Asi také moc neznali čištění zubů, hlavně ten mladší měl zuby hodně zkažené. Kluci jim pak začali pomáhat v domácnosti, vozili dřevo. Sám s nimi neměl problém, spíš paní J., protože kluci uznávali mužskou autoritu. Kluci u nich strávili více jak rok, jejich psychický stav dle jeho názoru byl hodně lepší. Obžalovaný o ně jevil zájem, dokonce je na to upozorňoval starosta, že je v obci nějaký Vietnamec. Pak našli ve schránce dopis a čokoládu.

12. Jak soud z výpovědi poškozeného H.Q.L. zjistil, poškozený chodí do školy, moc ho nebaví matematika, baví ho tělocvik, na žádné kroužky nechodí, ven chodí s bratrem a přál by si mít skate. V XXXXX měl kamarády, nechodil s nimi ven. Táta se o ně staral, k jídlu měli rýži a vždy něco k tomu. Někdy měl hlad, tátovi to neřekl. Koupali se či sprchovali jednou týdně, neměli toaletní papír, umývali se po WC vodou, která tekla z kohoutku. Když se táta zlobil, tak mlátil. Bylo to kvůli jídlu a škole. Nechtěl totiž jíst. Táta mu někdy vyhrožoval, že mu uřízne ruku kvůli jídlu. Měl modřiny, chtěl to ohrát a popálil se o hrnec, to bylo jednou. Modřina byla od toho, jak ho táta mlátil. Kvůli tomu i plakal. Když byl malý, táta ho mlátil rukama a i nohama (bosou nohou). Později i věšákem z plastu, který se o něj rozbil. Byl mlácen na přední část hrudníku a na ruce, také na tvář. Modřin měl v podstatě dost. Také mu tekla krev z nosu, táta mu pomohl. Táta po něm také někdy něco hodil, např. sušenku. Také měl škrábance od nože, když mu táta přiložil nůž na pravou ruku, to bylo jednou. Táta mu strčil hlavu do vody kvůli jídlu a to vícekrát, špatně se mu dýchalo. Ten poslední den v XXXXX ho táta škrtil páskem kvůli matematice. Pásek byl bílý, látkový a byly na něm vlajky. Když ho škrtil, mohl trochu dýchat, bolelo to. Mlátil ho po celém těle páskem, věděli to žáci, ale neřekl jim to, řekl to paní učitelce z výtvarky. Mlátil ho i páskem, co prodával, a to vícekrát. Mladšího brášku také mlátil, ale čím, to si nevzpomene, spíš jen rukama, bylo to míň. Dával mu také obličej do vody. Na maminku si vzpomíná, ale nestýská se mu. Vzpomíná si, že jim četla někdy pohádky. Nebyla hodná. Po tátovi se mu někdy stýská, rád si u něho hrál. Měl doma zvířata a auta. Táta chtěl, aby byl doktor, aby studoval všechny školy. Sám nad tím nepřemýšlel. Táta chtěl, aby se nejvíc učil matematiku a angličtinu. Umývali se v misce, kde byla studená voda. Jinak měli sprchu, do které chodili jednou týdně. V té misce se umývali párkrát denně. Ve sprše měli šampony na vlasy, táta ho umýval. Někdy byla strašně teplá voda. Doma se díval na televizi, díval se na kreslené filmy. Od první třídy pak už nemohl dívat na kreslené filmy a nesměl se dívat třeba na Avengers. Mohl se dívat na kriminálky. Jako povinnost měl učení, jiné povinnosti neměl. Někdy chodil s tátou nakupovat. Někdy mu zakázal jíst celý den, bylo to kvůli jídlu.
13. Z výpovědi poškozeného H.Q.D.L. soud zjistil, že když bydleli s tátou a bráchou v XXXXX, bylo to normální. Na tátu si pamatuje. Někdy topil táta i jeho. Táta mu neublížil, bráškovi ano. Nožem, ale neviděl to. Viděl, jak táta vytáhl nůž a brácha mu to řekl. Táta potopil brášku v koupelně. Doma se umývali ve velkém sudu, byla tam normální voda. Neumývali si ruce. Toaletní papír neměli, nikdy ještě nekadil. Neměl u táty hlad. Když ho táta topil, nedýchal. Táta D. mlátil všude, nekopal ho. Taky jeho táta mlátil všude a nekopal do něho. Když byl na zemi, táta na něho šlápnul, dělal to oběma. Táta nikoho neškrtil. Brácha ho škrtil rukama, když se spolu prali.
14. Ze znaleckého pedopsychiatrického posudku znalkyně MUDr. Evy Čákové se podává, že u poškozeného H.Q.L. nebyla zjištěna duševní porucha ve smyslu poruchy psychotické, nebyla u něho zjištěna porucha intelektu. V souvislosti s výchovou a jednáním svého otce (obžalovaného) poškozený trpěl problémy spojenými se společenským (sociálním) prostředím (Z 60.1), problémy spojenými s negativními událostmi v dětství (Z 61.0), jinými problémy spojenými se zanedbáním

ve výchově (Z 62.5), nadměrnou rodičovskou ochranou otce (Z 62.2) spojenou s osamělým žitím (Z 60.25), problémy spojenými s údajným týráním dítěte (Z 61.6), osobní děsivou zkušeností z dětství (Z 61.7). Dále trpěl přechodnou poruchou Akutní stresová reakce (F 43.0) v době udávaného jednotlivého jednání obžalovaného. Dle závěru MUDr. Čákové poškozený trpí disharmonickým vývojem diferencující se osobnosti vlivem způsobu neadekvátní výchovy a dlouhodobého, opakujícího se traumatického jednání obviněného, vlivem zanedbání ve výchově, vlivem emoční i podnětové deprivace. Jak dále znalkyně uvedla uvedená duševní porucha disharmonického vývoje diferencující se osobnosti poškozeného nezletilého lze z pedopsychologického hlediska hodnotit aktuálně jako těžkou újmu na duševním zdraví nezletilého, kdy měl poškozený jistě znesnadněný obvyklý způsob života mladšího školního věku, byť ve škole fungoval. V předmětné době dlouhodobě nerozvíjel emoční vývoj, nerozvíjel diferencované zájmy, nerozvíjel vrstevnické vztahy, nerozvíjel vztah s matkou, jednostranně měl otcem stanovenou maximální hodnotu v životě – úspěšnost ve škole, žil v izolaci od okolního prostředí. V důsledku dlouhodobého, často opakovaného traumatizujícího jednání otce prožíval poškozený opakovaně bolest, strach i o život, nejistotu, prožíval zanedbání ve výchově, podnětovou a socioemoční deprivaci, opakované neadekvátní traumatizující tělesné tresty, ztrátu jistoty a bezpečí i důvěry v osobu otce jako jediného rodiče – to vše dlouhodobě po celou prověřovanou dobu. Ze závěru posudku z oboru klinické psychologie PhDr. Magdalény Datkové se dále podává, že osobnost poškozeného H.Q.L. je v procesu vývoje nevyváženě diferencující se s méně stabilním vývojovým stupněm integrace. Přetrvává u něj emoční labilita, předrážděnost, zúžení zájmu, pasivita a problémy s utvářením sebepojetí, seberealizaci v důsledku domácího násilí, sociální izolovanosti a emoční deprivace v minulosti. Poškozený je za standardních podmínek schopen vnímat, chápat a pamatovat si prožité události. U poškozeného nebyly zjištěny skutečnosti, pro které by byl motivován nevyprávět o prožitých situacích tak, jak je sám vnímal a pamatoval, anebo by jeho výpověď byla výplodem fantazie či sugesce. U poškozeného v návaznosti na jednání obžalovaného došlo ke změně emočního prožívání především v důsledku násilných fyzických trestů, a to ke stagnaci rozvoje diferencovaných emočních projevů a vztahů, emocionální vyčerpanosti projevující se podrážděností anebo naopak pasivitou, k prožívání strachu, obav, které negativním způsobem zasáhly jeho vývoj a vedly u něj ke zvýšené tendenci uzavírání se do sebe, sociálnímu stažení a narušení pocitu sebejistoty a problémy se seberealizací, kdy dle závěru znalkyně se jedná o projevy některých znaků svědčících pro syndrom týrané osoby. Dle závěru posudku v rodině poškozeného fungovala autoritativní, paradoxní výchova otce, kdy se poškozený v této situaci velmi těžko emočně orientoval.

15. Ve vztahu k poškozenému H.Q.D.L. se z pedopsychiatrického posudku znalkyně MUDr. Čákové podává, že u něj nebyla zjištěna duševní porucha ve smyslu poruchy psychotické, nebyla ani zjištěna porucha intelektu. V souvislosti s výchovou a jednáním obžalovaného trpěl poškozený shodnými problémy, jak je popsáno výše u jeho staršího bratra, vyjma diagnózy akutní stresové reakce. U poškozeného nebyla zjištěna duševní porucha nebo jiná újma na zdraví (kromě zanedbání chrupu), která by se rozvinula v důsledku prověřovaného jednání obžalovaného. Ze závěru posudku z klinické psychologie znalkyně PhDr. Datkové se dále podává, že psychomotorický a osobnostní vývoj poškozeného celkem odpovídá širší vrstevnické normě, tj. bez závažných narušení či opoždění, bez tělesných abnormalit. Nebyla prokázána tendence ke zkreslování výpovědi nebo k vyšší fantazijní produkci. Nebyly zaznamenány závažné ireverzibilní známky narušení psychického vývoje. Nebyly prokázány znaky pro syndrom týrané osoby. U poškozeného nebyl prokázán negativní či odmítavý vztah k obžalovanému či někomu z jeho blízkého okolí.
16. U hlavního líčení znalkyně MUDr. Eva Čáková doplnila, že s chlapcem (chlapci) pracovala tak, že je pedopsychiatricky jednou vyšetřila. Její kolegyně PhDr. Datková je viděla ještě jednou a měla pohovor i s jejich pěstovnou. Stežejní diagnóza je ta, kterou uvedla, tj. akutní stresová porucha, poté disharmonický vývoj. Ty „zetkové“ diagnózy použila z toho důvodu, že závěry pod F

a Z dokreslují tu celou situaci, ve které se dítě nacházelo, čili podnětová deprivace a emoční deprivace. Emoční deprivace vznikají jednáním otcem, ale i ztrátou láskyplného vztahu s matkou, který tam zjevně byl do doby, než odešla. K disharmonickému vývoji patří kód F 60.8, ale to je disharmonie, která se dává ve vyšším věku, proto Z slouží k tomu, aby ten závěr disharmonického vývoje byl více pochopitelný, proto tam F nedávala. Doplnila, že pojem „disharmonického vývoje diferencující se osobnosti“ je v běžné praxi stále používán. Buď k té disharmonii může dojít na základě těch situací, ve kterých dítě vyrůstá, nebo v dospívání, to je na základě kvalit mozkového substrátu těch pacientů plus podílem genetických faktorů. Pro ni jako psychiatra není syndrom týraného dítěte diagnostická jednotka, se kterou by měla pracovat. Sama vypočetla, co se poškozenému (H.Q.L.) přihodilo a hodnotí to jako středně těžkou újmu. Pod pojmem středně těžká újma z psychiatrického hlediska je vše, co je citováno v závěru znaleckého posudku – co to dítě zažilo, jak se ten jeho psychologický profil ukazuje, čeho se nemohl účastnit, v čem byl omezen na obvyklém způsobu života, co zažil i to, co se tam perspektivně rýsuje, v čem jsou ty body toho disharmonického vývoje. Stále je zřejmý handicap poškozeného v jeho psychickém vývoji, že je tento jeho vývoj psychicky narušen dost závažně. Je to vše o přístupu obžalovaného. Kdyby měl poškozený standardní podmínky výchovy, tak by k rozvoji toho všeho, o čem hovořila, nedošlo. Byl vychován a veden k separaci, k nepřijetí kulturních odlišností, jako by měl to prostředí, v němž žil, pouze k tomu, aby získal kvalitní vzdělání a mohl se studovaný vrátit do rodné vlasti a mělo to pro něho finanční dopad. Dále uvedla, že mladší z poškozených (H.Q.D.L.) byl takový méně emočně zralý v době vyšetření, měl snížené sociální dovednosti. Obžalovaný se mu tolik nevěnoval, zajišťoval dostatečně jeho biologické potřeby, ale nemohl se účastnit žádných vrstevnických kontaktů se školkou. Ty výbuchy a stresy dopadaly více na staršího bratra, ten mladší se nedostával často do střetu. K dotazu doplnila, že porucha u staršího z poškozených vznikala od nástupu do školy, nabíralo to postupně na intenzitě. Ve 2. třídě měl ten otisk na tváři (správně má být v 1. třídě – pozn. soudu), ve škole se snažili otcí domluvit a vysvětlit mu, že takhle by to nešlo. U staršího poškozeného nebyla zjištěna posttraumatická stresová porucha, ony ty flashbacks se nemusí u takto malých dětí vůbec vyskytovat. Chlapce by nemělo smysl znovu znalecky vyšetřovat, zvláště pokud přešli do péče matky. Nevyučovala by v tomto případě pokračující separaci i v té péči matky. Doplnila, že výslech chlapců provedený orgánem činným v trestním řízení ji přišel profesionální, nezarazilo ji tam nic. Znalkyně PhDr. Magdaléna Datková u hlavního líčení doplnila, že vyšetření obou chlapců probíhalo ve dvou sezeních, první část byla anamnestická, druhá část se týkala rozhovoru s pěstounkou a v třetí části byla provedena testová vyšetření, kde se u chlapců posuzovala mentální výkonnost, použila část s testy, mapování vztahových situací, byly to projektivní testy, kresby a projektivní rozhovor. K doplnění stran znaků syndromu týrané osoby odkázala na závěr svého znaleckého posudku a doplnila, že ona sama diagnózu nestanovuje.

17. V souladu s pokynem odvolacího soudu byly obě jmenované znalkyně přítomny provedení důkazu přehráním videozáznamu zachycující výslechy obou poškozených. Po zhlédnutí záznamu o výpovědi poškozeného H.Q.L. MUDr. Čápová uvedla, že jí vyplynulo, že poškozený rozumí českému jazyku i položeným otázkám. Nejprve seděl prkenně, v takovém napětí, sledoval tázající, navazoval oční kontakt, v ruce pasivně držel plyšáka. Neverbální chování se jasně začalo objevovat od explorační problemů s otcem, poškozený začal více klopit zrak, objevila se tam emoční labilita. Poškozený začal být plačtivý, snížilo se tím napětí do takové pasivní, podřízené, oddané a rezignující polohy. Nejbolestivější epizoda je pro poškozeného spjata se strachem, že mu táta uřízne ruku a ta spálenina na ruce, kterou měl mít od hrnce, kdy se tím měla ošetřit ta modřina. Během toho se nezvýšil jeho neklid, projevilo se to v takové pokleslosti. Při výslechu poškozený hovořil více než při znaleckém vyšetření. Dle PhDr. Datkové u toho výslechu chybí jakákoli spontaneita. V době výslechu mohli mít oba poškození představu, co se bude dít, což neměli, když byli znalecky zkoumáni. K povaze dotazů doplnila, že u dětí se někdy nepoužívají úplně otevřené otázky, protože nejsou schopné ve svém věku podat ucelenou výpověď, při výslechu byly pokládány dotazy z užšího výběru. Dle MUDr. Čápové mohli být v době svého výslechu poškození

více uvolnění ve smyslu, že se uvolnilo to napětí, mohli si to porovnat v hlavě s tím prostředím, ve kterém žili u pěstounky. Popálení hrncem nebylo asi jako trest, je otázkou, jak ten poškozený byl schopen v mladším školním věku vyprávět. Zajímala by ji zpráva ze školy, jaká byla jeho spontaneita, jak je zařazen mezi děti, záleží to i na sociálních dovednostech. Napadá ji, zda se k tomu chtěl poškozený vracet, bylo vidět, že při dalším a dalším rozebírání jde do emoční labilitu a pláče. Obecně u dětí platí, že pokud mají dělat úkol, který jim nejde, nebo je může trápit, brání se tím to nepříjemnou emoci; může to být tak, že se brání jít do prožívání nepříjemné emoce, tak neodpoví. Dále doplnila, že po zhlédnutí záznamu by bylo možné uvažovat o těžké újmě, ale potřebovala by k tomu více informací, jak se chová ve svém prostředí, ve kterém momentálně žije, jestli chodí na nějakou terapii, ponechala by tedy závěr o středně těžké újmě. Odchod matky od dětí mohl být jedním z faktorů, ale spíše doplňující. K dotazu státního zástupce dále doplnila, že jí přijde chování poškozeného na záznamu autentické. Jeho vyjádření „hmm“ je možné považovat za souhlas. Její závěr o disharmonickém vývoji odpovídá, čekala by větší emoční odpověď u poškozeného; nicméně je zřejmé, že dle vietnamské tradice se ty emoce nedávají najevo. K prognóze vývoje uvedla, že šance je, pokud bude poškozený žít v prostředí otevřeném naší kultuře. V uzavřené vietnamské komunitě to bude složitější. Rovněž k dotazu doplnila, že se poškozený mohl zadaptovat, jak to bývá u týraných dětí, které se přizpůsobí takovému způsobu života. PhDr. Datková doplnila, že poškození neměli jinou vztahovou osobu, byli izolovaní od všeho. Poškozený nereagoval spontánně, vzal si hračku, až mu bylo dovoleno, neprojevil svoji vůli, proto v tom spatřuje, že mluví o traumatizujících věcech. Skutečnost, že neodpovídal, může být dána i tím, že měl ambivalentní vztah k otci. Ta újma na psychickém zdraví poškozeného bude záležet na jeho dalším životě, zda bude v bezpečném prostředí, bude mít vztah s osobou blízkou. Bude to u něj složitější než u mladšího z poškozených, ale může se to upravit. Z jejích poznatků je v rodině poškozeného a jeho rodičů dost traumatizujících záležitostí v historii, už od počátku se mohl ten vývoj obou poškozených nějakým způsobem odklonit. Nejsou známy kompetence matky, je tam možné spatřovat určitou patologii v historii rodiny. Nejsou žádné poznatky od sociální pracovnice, ta rodina nějak fungovala. Pokud to nevhodné chování obžalovaného bylo od školy, nemuseli si vyučující všimnout nějaké změny v chování poškozeného.

18. K chování poškozeného H.Q. D. L. při jeho výslechu uvedla MUDr. Čápková, že jí přijde, že měl poškozený představu, o co se jedná. Při jejím vlastním vyšetření poškozený po otázce na tátu řekl, že sám někdy zlobil a pak se rozplakal. V případě záznamu výslechu by mohlo jít o pláč z důvodu připomenutí si té situace. Obžalovaný se totiž víc soustředil na staršího z bratrů, mladší byl pouze svědkem. U poškozeného je více emočních reakcí, víc pláče, ale může to být spojené s povahou toho výslechu, který je oproti „znaleckému výslechu“ od samého počátku více strukturován. PhDr. Datková doplnila, že pro poškozeného mohlo být více traumatizující, že byl svědkem popisovaných věcí. Připustila, že pláč poškozeného při výslechu může být dán z důvodu tenze, kdy se dítě z pocitu tlaku při dotazu rozpláče. I u tohoto poškozeného je zřejmý ambivalentní postoj k otci. I přes svůj nízký věk mohl vnímat úzkost z chování otce, resp. ze situací, které v rodině vznikly. I jediná situace stačí, nešlo o těžké trauma, ale pro takové dítě je to traumatizující situace.
19. Po seznámení se se zprávou o současném chování obou poškozených v rámci vyučování (č.l. 695-696) uvedla MUDr. Čápková, že je to pro ni překvapivé, že mladší z poškozených se projevuje jako dítě s emoční deprivací, aktuálně zanedbávané, které by mělo mít specifický a individuální výchovný přístup. U staršího poškozeného je pěkné, jak ten je zapojován a socializován, jak se mu to daří, jestli je ten jeho ambiciózní přístup tím hnacím motorem, že se hezky učí. PhDr. Datková uvedla, že obžalovaný je přesvědčen, že dělal vše dobře, podstatná je ta adekvátnost způsobu, jak dítě naučit plnění svých povinností. U staršího poškozeného vidí stále pasivní přístup, přijímací a věci plní, což si asi přinesl z domova od obžalovaného. Nechce se více vyjadřovat, ale současná výchova u mladšího může být jiným extrémem. U staršího poškozeného na ni pozitivně působí, že

nemá konflikty se spolužáky, není tam přítomna agrese. Oproti tomu mladší poškozený se chová tak, jak se měl dle slov pěstounky chovat starší k němu, když u ní pobývali.

20. Ze znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví soudní lékařství bylo zjištěno, že poškozený H.Q.L. měl na těle zranění v podobě tečkovitého zarudnutí v oblasti pravého spánku, strangulační rýhy po celém obvodu krku s největší šíří 5 cm, povrchních oděrek v oblasti úhlu dolní čelisti vlevo, drobných tečkovitých krevních výronků až oděrek zezadu na pravém rameni na ploše 6 x 3 cm, škrábance a tečkovitého krevního výronku v oblasti levého prsního svalu 5 x 2 cm, tečkovitých krevních výronků na pravém boku v oblasti dolních žeber na ploše 7 x 5 a 2 x 5 cm, vrypů v kůži od nehtu na vnitřní straně pravé paže, dvou okrouhlých až oválných zvýšeně pigmentových jizviček staršího data na pravém předloktí o velikosti 1 x 1,5 cm (stav po popáleninách), zbytku hematomu žlutozelené barvy staršího data o velikosti 1,5 cm v oblasti pravého prsního svalu. Jednalo se o zranění zcela lehká a povrchní, zhojitelná do 7 dnů. Zranění na krku lze hodnotit jako přiložení škrtidla kolem krku, reliéf na levé straně krku může být částečným otiskem škrtidla, ale také otiskem např. límce nebo lemu oděvu, přes který bylo škrtidlo přiloženo. V důsledku přiložení škrtidla ke krku nedošlo u poškozeného k dušení, nevznikly žádné typické výronky na spojivkách či dalších sliznicích, nedošlo k poškození vnitřních krčních obratlů. Jednalo se o širší škrtidlo, které sice obepnulo krk, ale ještě nebylo zataženo tak silně a dlouho, aby došlo k dušení či poškození vnitřních struktur krku. Ostatní povrchní a drobná čerstvá poranění pokožky vznikla působením slabého násilí, převážně tečně, mohlo se jednat o slabší náraz na nějaký předmět, slabší úder, uchopení za oděv, uchopení prsty. Zda tato zranění vznikla přímo při jednání obžalovaného nebo i náhodně nelze stanovit. U poškozeného H.Q.D.L. byla zjištěna zranění v podobě vícečetných pruhovitých začervenání na zádech mezi lopatkami, skupiny drobných povrchních oděrek nad střední částí pravé klíční kosti a staršího drobného krevního výronu na levé hýždě. Tato zranění lze hodnotit jako zcela lehká a povrchní, plně zhojitelná do sedmi dnů. Pruhovité začervenání na zádech je výsledkem slabšího tupého násilí, které s velkou pravděpodobností bylo tečné, pravděpodobným mechanismem je např. poškrábání. Jednalo se o zranění čerstvá (několik hodin). Mohla vzniknout jednáním druhé osoby, ale také si je poškozený mohl způsobit náhodně např. batůžkem na zádech. Nelze stanovit, zda zranění vznikla či nevznikla v souvislosti s jednáním obžalovaného. Hospitalizace poškozeného byla tzv. sociální, zranění ji nevyžadovalo, neboť nevyžadovalo žádné léčení. Nelze prokázat, že by zranění vzniklo výslovně fyzickým útokem druhé osoby. Zcela drobný krevní výron v oblasti hýždě mohl vzniknout náhodně pasivně nárazem na nějaký předmět, při prudším dosednutí nebo např. slabším úderem rukou či nějakým předmětem druhou osobou před několika dny.
21. Listinné důkazy, které byly provedeny v předchozím řízení (protokoly o prohlídce těla obou poškozených i obžalovaného včetně fotodokumentace, lékařské zprávy, protokol o ohledání místa činu s fotodokumentací, výkazy a zprávy ze školy, výkazy o úkonech zdravotní pojišťovny, zprávy OSPOD, rozhodnutí z opatrovníckého řízení včetně rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 20. 4. 2022 č.j. 50P 244/2021-391, kterým byl obžalovaný zbaven rodičovské odpovědnosti k oběma nezletilým poškozeným), byly doplněny dalšími listinami. Ze školních zpráv soud nově zjistil, že poškozený H.Q. L. je žákem 2. třídy. Do aktivit a her se D. téměř nezapojuje; pokud se po víkendu vypráví o zážitcích, tyto také nesdílí anebo stroze reaguje, že byl doma a nic nedělal. Ani k výzvě učitelky se do aktivit nezapojuje, sedí v lavici zády k dětem. Nemá moc přátel, s dětmi si hraje, ale často se projevuje agresivně, pokud se mu něco nelíbí. Postupně se toto zlepšuje, i když si na druhou stranu našel k sobě děti, kterými může manipulovat. Začal také nabízet odměnu (peníze) za práci, kterou by za něho někdo udělal. S rodiči je komunikace nedostačující, přislíbili objednat D. k psychologovi, následně pak přestali komunikovat. Na třídní schůzky nechodí, rodiče nejsou zapojeni ani do online kontroly úkolů dětí, D. úkoly neodevzdává. D. je chytrý, ale doma s ním není pracováno, tudíž se zhoršují jeho dovednosti ve psaní i čtení. V hodině často neplní zadané úkoly, nebo je plní částečně, do pohybových aktivit se zapojovat nechce. Na D. lze pouze

výjimečně pozorovat radost a dětské spontánní chování, většinu času je apatický. Oproti tomu H.Q.L. chodí do školy připraven, je velmi tichý, s okolím příliš nekomunikuje. Aktivit třídy se účastní pasivně, kolektivu se nestrání, čas se spolužáky tráví, ale do jednotlivých aktivit se nezapojuje. V loňském školním roce se účastnil všech školních akcí včetně školy v přírodě, jakož i společných školních aktivit. Studijní výsledky jsou uspokojivé (na konci 6. třídy převažovaly dvojky a jedna trojka z angličtiny). H. je bez kázeňských potíží, nikdy se nemusel řešit nějaký konflikt se spolužáky; docházka je bez výrazných absencí (č.l. 695-696). Z lékařských zpráv o ošetření obou poškozených soud zjistil, že oba nezletilí byli opakovaně stomatologicky vyšetřeni a ošetřeni během pobytu u pěstounky (č.l. 760, 762-765). K osobě obžalovaného byly k důkazu provedeny výpis z evidence cizinců, sdělení k prověřce pobytu, zprávou o pověsti i opisem z Rejstříku trestů, přičemž nově bylo zjištěno, že na obžalovaného byla u Obvodního soudu pro Prahu 5 podána dne 28. 11. 2022 obžaloba pro skutek, v němž je spatřováno spáchání přečinu zanedbání povinné výživy podle § 196 odst. 1 trestního zákoníku.

22. Po provedení výše citovaných důkazů hodnotil soud tyto jednotlivě i v jejich vzájemné souvislosti a dospěl k závěru, že se obžalovaný dopustil jednání v rozsahu a způsobem citovaným ve skutkové větě výroku rozsudku. Soud své závěry stran skutkových zjištění opřel nejen částečně o výpovědi obou poškozených chlapců, ale rovněž o výpovědi pedagogických pracovníků ZŠ XXXXX, podpůrně pak o výpovědi svědkyň T.T.H.T. a I.J.. Dále pak o závěry znalkyň i znaleckých posudků, z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie a pedopsychiatrie, tak z odvětví soudního lékařství.
23. Stran skutkových zjištění soud dále konstatuje, že po provedeném hlavním líčení došlo k podstatné úpravě popisu skutku oproti podané obžalobě, kdy soud shledal, že ne všechny skutečnosti citované v podané obžalobě odpovídají důkazům provedeným v hlavním líčení, resp. některé skutečnosti v obžalobě citované nebylo nutné uvádět, neboť soud shledal, že tyto nejsou odrazem okolností podporující právní kvalifikaci jednání obžalovaného. Primárně soud konstatuje, že při skutkových zjištěních není možné vycházet z výpovědi poškozených, která byla učiněna neprocesním způsobem, příp. v průběhu vyšetření u znalkyně. Pokud se týká výpovědi svědkyně T.T.H.T., matky obou poškozených, soud k její výpovědi přistoupil s určitou mírou rezervace, když svědkyně při své výpovědi u soudu vypovídala odlišně od své výpovědi v přípravném řízení, a až na dotaz státního zástupce odsouhlasila, že původní verze její výpovědi, která byla více nepříznivá pro obžalovaného, je pravdivá. Na výpověď svědkyně je nutné nahlédnout nejen z pohledu toho, že pokud vypovídala o chování obžalovaného v době, kdy nebyla v rodině přítomna, vycházela podle svých slov z výpovědi staršího syna, ale pod zorným úhlem i posledních zpráv ze školy, jakož i výpovědi svědkyně J. o vztahu obou poškozených a jejich matky. Opakovaně soud musí hodnotit jako nepřesvědčivou tu část výpovědi svědkyně, kdy vysvětlovala, proč své malé děti zanechala u obžalovaného, byť věděla, že i k ní se choval hrubě a v té době fyzicky trestal i staršího ze synů. Jak bylo jednoznačně prokázáno, svědkyně počátkem školního roku 2016/2017 opustila společnou domácnost a se syny přerušila zcela kontakt až doby tohoto trestního řízení, kdy byla kontaktována ze strany orgánů činných v trestním řízení a orgánu sociální péče, a ani poté neprojevila aktivitu ve vztahu ke svým synům, jak by se dalo očekávat, což nově vyplynulo z výpovědi svědkyně J.. Soud má dále za prokázané, že oba poškození neměli k matce vytvořený hlubší citový vztah, ba naopak u staršího byla zřejmá i snaha odmítat kontakt s matkou. Je proto s podivem, že s odstupem více jak roku pak starší poškozený poté, co je umístěn do péče matky, jí popisuje veškeré zlé nakládání otce s nimi, jak o tom ve svém výsledku z přípravného řízení hovořila (č.l. 207-212), která tyto skutečnosti nezopakovala u hlavního líčení, ale byly jí připomenuty tím, že jí byla tato část její výpovědi předestřena.
24. Stran výsledku obou poškozených soud uvádí, že protokoly o výsledku obou nezletilých poškozených byly nejprve čteny v souladu s § 102 odst. 2 trestního řádu, následně pak k pokynu odvolacího soudu i přečteny záznamy o výpovědi obou poškozených. Po přečtení obou záznamů

soud konstatuje, že ani po doplňujícím výslechu obou znalkyň, které přehrání záznamu byly přítomny, nelze konstatovat nové skutečnosti, které by z výpovědi obou poškozených vyplynuly. Pokud se týká výpovědi obou poškozených, může soud zopakovat, že shledává velký nedostatek v tom, že k těmto výslechům došlo téměř s ročním odstupem od dokonání projednávaného skutku, přičemž orgánům činným v trestním řízení nebránilo nic, aby takový úkon byl učiněn bezprostředně a ihned formou neodkladného a neopakovatelného úkonu, jak tomu v případě vyšetřování typologicky shodné trestné činnosti obvykle bývá. Je nutné odmítnout názor státního zástupce, že chlapci byli v takovém špatném stavu, že výslechu schopni nebyli, neboť taková skutečnost nevyplývá ze žádného z provedených důkazů. Dle názoru soudu a po výslechu učitelů a učitelek ze základní i mateřské školy v XXXXX je zřejmé, že oba poškození byli ve špatném psychickém rozpoložení proto, že byli ze dne na den nejprve umístěni do nemocnice, následně pak do pěstounské péče k svědkyni J., která neměla žádné zkušenosti s výchovou vietnamských dětí, resp. byl zcela přerušen kontakt s jejich otcem, který pro ně několik let představoval jistotu rodinného zázemí (ač kvalita takového zázemí je předmětem tohoto, neboť jejich matka rodinu opustila. Pokud se týká samotného vedení výslechu, musí soud konstatovat opakovaná pochybení policejní komisařky vedoucí výslech spočívající v kladení kapiózních a sugestivních otázek, a to především v případě výslechu staršího z poškozených chlapců. Soud si je samozřejmě vědom nízkého věku poškozeného H.Q.L. a obtížnosti provedení výslechu dítěte, na druhou stranu věk poškozeného (10,5 roku) nebyl zase natolik nízký či jeho intelekt snížený, aby nebyl schopen sám vypovídat, pokud by mu k tomu byla dána možnost. Konkrétně je třeba poukázat na to, že odpověď poškozeného „hmm“ automaticky byla vrchní komisařkou považována za kladnou odpověď, kdy několikrát došlo po této odpovědi poškozeného k tomu, že vyšetřovatelka tuto odpověď zopakovala jako kladnou, čímž uvodila další otázku. Vrchní komisařka např. odpověď poškozeného „Mlátíl“, přetvořila na „Mlátíl tě“. Další příklady otázek, které soud shledal v rozporu s § 101 odst. 3 trestního řádu (citace dle protokolu na č.l. 154-178): „*Co ti chtěl třeba udělat? Co říkal, že ti udělá?*“ (poškozený neodpověděl), „*Se tě zeptám, strašil tě někdy tat'ka ještě něčím, strašil tě nějak? Říkal třeba někdy, že ti chce něco urážnout?*“ V následující otázce vrchní komisařka konstatuje mj.: „*Ještě jedna taková, asi hodně škaredá věc, jsem slyšela, že, se tě chci ještě zeptat. Měl jsi někdy něco popáleného, něco spáleného? Vzpomeneš si něco? Víš, co to je spálený? Rozumíš té otázce? Když máš někde takový nějaký bebino, že to je spálený nebo opařený, to se stane třeba horkou vodou nebo něčím hodně horkým. Stalo se ti to někdy u tat'ky něco takového?*“ (Poškozený odpovídá „Ano“, v následující odpovědi odpovídá, že se popálil o hrnec.) Vrchní komisařka pokračuje: „*O hrnec. Chtěl ti na to dát horký hrnec a měl jsi modřiny. A od čeho byla ta modřina?*“ V následující otázce: „*Pamatuješ si na nějaký věšák nebo ramínko u táty? Že by s ním tat'ka něco dělal?*“ - (poškozený mlčí) – „*Tak ještě se tě zeptám jinak zeptat. Čím tě ten tat'ka mlátíl, čím to bylo?*“ Anebo otázka poté, co poškozený uvedl, že mu tekla krev z nosu: „*D., a od čeho to bylo, že ti ta krev tekla z nosu, to bylo od čeho, co táta udělal?*“ - (poškozený mlčí) – „*Říkal jsi, že ti krev tekla z nosu, to se muselo stát taky něco škaredého, že jo, před tím. Povíš mi to, co se ti stalo, že ti tekla krev z nosu?*“ A s odstupem následovala další otázka: „*Ještě, jak jsme se bavili o tom spálení tím hrncem, taky bylo to jednou nebo víckrát, že by tě tat'ka páčil něčím?*“ (přitom nikdy poškozený neuvěd, že by ho obžalovaný páčil – pozn. soudu). Po selekci uvedených odpovědí však i tak bylo možné shledat v kusých odpovědích poškozeného H., že ze strany obžalovaného docházelo k jeho opakovanému bití a nějakému bití jeho mladšího bratra (toho jen rukou – č.l. 170). Z výpovědi staršího z poškozených lze mít za to, že obžalovaný jej nejméně jednou uhodil i ramínkem, přičemž si poškozený při lokalizaci úderu ukázal na přední hrudník a ruce, resp. že k bití užil i pásek. Poškozený mluvil i o mlácení na tvář a házení předmětu na něho, nicméně následně uvedl, že obžalovaný na něj hodil sušenku. Soud má z jeho výpovědi i za to, že mu obžalovaný vyhrožoval při jídle, přičemž v tom okamžiku měl v ruce nůž a poškozený H. to vnímal jako hrozbu. Poškozený se také vyjádřil o tom, že obžalovaný „mlátíl“ ramínkem i vedle něj. Naopak oproti podané obžalobě nebylo prokázáno, že by docházelo ke šlapání na tělo (poškozený H.Q.D.L. ve své výpovědi uvedl, že táta na něho našlápl či došlápl bez dalšího kontextu), či k intenzivnímu bití různými předměty (byl zmíněn pásek a ramínko). Nebyly prokázány další skutečnosti citované v obžalobě – máčení pozvráceného obličej

opakovaně ve vodě (poškození mluvili o potápění hlavy pod vodu a nemožnosti dýchat, ale zda se jednalo o skutečné „topení“ ve smyslu fyzického ubližování či umývání obličeje po zvracení, které mohly děti vnímat jako „topení“, nelze z kusého popisu jednoznačně určit), cílené popáleniny od horkého hrnce (poškozený H.Q.L. mluvil o popálení při léčbě modřin, zda takové popálení bylo cílené nebo náhodné, však nelze určit, což odsouhlasily i obě znalkyně slyšené u hlavního líčení). Z výpovědi mladšího poškozeného (D.) nelze více zjistit, když sice např. hovořil o topení, ale v kontextu s výpovědí staršího z poškozených se jednalo o máčení hlavy pod vodou, což nelze automaticky považovat za „topení“. D. naopak popřel, že by mu někdy obžalovaný ublížil, mluvil o tom, že tak jednal vůči staršímu, následně ale k dotazu uvedl, že obžalovaný mlátil D. i jeho. D. mluvil o noži, ale opět bez podrobností, z čehož nelze vyvodit závěr o vyhrožování vůči jeho osobě, spíše se jednalo o tu skutečnost, o níž hovořil starší poškozený (viz výše). Nelze opominout, že některé D. odpovědi jsou zcela mimo realitu (např. o koupání v sudu, „nekadění“).

25. Ani poté, co byl k pokynu odvolacího soudu přečten celý záznam o výpovědi obou poškozených za účasti znalkyň MUDr. Čápové a PhDr. Datkové, neshledal soud, že by přítomnost obou znalkyň vnesla u provedení tohoto důkazu do dokazování nová zjištění. Znalkyně se vyjádřily k emoční tenzi, která byla patrna u obou poškozených při výslechu, tuto pak spojily s obsahem výslechu (otázky zaměřené na negativní chování obžalovaného), nicméně stejně tak neodmítly názor, že pláč u obou poškozených mohl souviset i s určitým tlakem vyvíjeným na jejich odpovědi v průběhu výslechu. Přesto má soud za to, že především z výpovědí staršího z poškozených, a vzhledem k závěrům obou znalkyň, které jsou obsaženy v jejich znaleckém posudku, bylo možné ustálit skutkový stav alespoň v takovém rozsahu, jak je uveden ve výroku rozsudku.
26. Poté, co si soud dále osobně vyslechl učitele D. a Mgr. P., resp. učitelky z mateřské školky, mohl si utvořit komplexnější představu o způsobu výchovy obou poškozených obžalovaným. Je zřejmé, a to již bylo konstatováno minule, že výchova obžalovaného byla jednoznačně zacílena na dobrý prospěch především staršího z poškozených, kterému bylo podřízeno vše. Ve výpovědi svědka Mgr. H. pak rezonovalo, že skutečně výchova vietnamských dětí se liší od výchovy dětí v českých domácnostech. Vietnamské děti tráví volný čas po škole s rodiči, není u nich zvykem chodit do kroužků. Naopak tyto děti jsou velmi poslušné, citlivé a patří k lepším žákům ve třídě, což potvrdili všichni slyšení pedagogové. Přístup obžalovaného k poškozeným je zřejmý i z jeho chování v mateřské školce, kdy toto bylo zcela specifické, neboť je zcela neobvyklé, aby rodič trávil ve školce se svým dítětem čas tak, jak jej trávil obžalovaný s mladším D.. Je zřejmé, že posuzovat výchovu vietnamských dětí zorným úhlem výchovy v českých domácnostech nelze, neboť kulturně i sociálně jsou tato prostředí velmi odlišná. Ostatně i z výpovědi svědkyně J. vyplynulo, že zjistila, že vietnamské děti nejsou zvyklé na objímání či další emoční projevy.
27. Stejně jako v přípravném řízení, i u hlavního líčení svědkyně Mgr. D. obsáhle vypovídala k osobnosti poškozeného H., jehož byla po tři roky třídní učitelkou. Její výpověď byla v souladu s výpovědí Mgr. P., který nastoupil jako třídní učitel poškozeného H. ve čtvrté třídě, navíc jej předtím půl roku vedl v hodinách plavání. Soud má na základě jejich výpovědí, jakož i výpovědi svědka Mgr. H., za prokázané, že vyjma otisku dlaně, který se objevil na tváři poškozeného H. na počátku první třídy, a o němž si svědkyně Mgr. D. promluvila s obžalovaným, nebylo zjištěno žádné viditelné zranění na těle poškozeného. Poškozený H. byl pod větším dohledem, a to i během hodin plavání, přičemž žádná zranění, modřiny či jiné markanty možného násilí nebyly na poškozeném pozorovány, a to po značně dlouhé období (leden-květen, září-říjen). Bylo prokázano, že poškozený nebyl téměř po celou dobu školní docházky nemocen, z čehož je zřejmé, že poškozený byl téměř každý školní den v roce, vyjma prázdnin, pod dohledem minimálně svědkyně D.. V tomto ohledu se jeví zcela neodůvodněné tvrzení uvedené v obžalobě, že docházelo k opakovanému a častému bití do různých částí těla, které se mělo stávat postupem času intenzivnějším. Z výpovědí pedagogů je zřejmé, že poškozený H.Q.L. byl výrazně zaměřen na svůj

výkon ve škole, což bylo odrazem výchovy obžalovaného, který se tím ale i ve vztahu k vyučujícím netajil. Tímto ostatně odůvodňoval, kromě bezpečnosti, i to, proč nechce, aby poškozený navštěvoval zájmové mimoškolní kroužky. Oproti tomu nebylo zjištěno, že by poškozený H. byl nějak ze strany otce zanedbáván, jeho příprava do školy byla nadstandardní, svačiny nosil, všechny povinné platby byly hrazené, poškozený chodil v čistém oblečení. Naopak skutečnost, že právě strangulační rýha byla objevena jako čerstvé zranění na krku poškozeného právě během školního vyučování, vede soud k závěru, že škola ve vztahu k poškozenému rozhodně nic nezanedbala a nelze tak přehlížet význam výpovědí všech pedagogických pracovníků, včetně výpovědi Š., kteří přicházeli pravidelně do styku s poškozeným a měli možnost s ním pracovat a pozorovat jej. V tomto ohledu soud dále doplňuje, že poškozený H. ve svém výslechu uvedl, že v den škrcení páskem jej obžalovaný mlátil po celém těle, nicméně z protkolu o ohledání jeho těla takové skutečnosti nevyplývají; resp. pokud by byl opravdu ten den bit, je třeba uvažovat nad intenzitou bití, které se nikterak neprojevovalo na těle poškozeného.

28. Soud tak nemá za prokázané, že docházelo k nepřiměřenému fyzickému trestání bitím rukama, kopáním, šlapáním na tělo, bitím různými předměty do různých částí těla, čímž byly způsobeny poškozenému H. četné oděrky, hematomy a vrypy od nehtů na kůži na různých částech těla a hlavy a nezletilému H. způsoben drobný hematom na kůži na levé pěstce hýždě, jak je citováno v podané obžalobě, když na těle obou poškozených dle výpovědi slyšených pedagogů nebyly nikdy zjištěny žádné známky jakéhokoli násilí. Je vyloučené, aby při tak intenzivním bití po tak dlouhou dobu, jak tvrdí obžaloba, si nikdo nevšiml jakéhokoli zranění, přestože oba poškození byli pravidelně vidáni právě i bez oblečení (v hodinách plavání, při převlékání do pyžama v mateřské školce). Uvedené závěry soudu jsou v souladu i se závěrem znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví soudní lékařství.
29. Vzhledem k povaze a závažnosti trestného činu, který je obžalovanému podanou obžalobou kladen za vinu, je předně třeba připomenout, že „týráním“ se podle ustálené judikatury i odborné literatury rozumí zlé nakládání se svěřenou osobou (případně s osobou blízkou nebo s osobou žijící ve společném obydlí), vyznačující se vyšším stupněm hrubosti a bezcitnosti a určitou trvalostí, které tato osoba pocítuje jako těžké příkoří. Může jít o zlé nakládání působením fyzických útrap, ale i o zlé nakládání v oblasti psychické. Nevyžaduje se, aby u svěřené osoby vznikly následky na zdraví, ale musí jít o jednání, které týraná osoba pro jeho krutost, bezohlednost nebo bolestivost pocítuje jako těžké příkoří. Jako příklady týraní se uvádí bití otevřenou rukou i pěstí nebo za pomoci různých předmětů (gumové hadice, dutek, řemene, dřevěné tyče apod.), kopání, pálení cigaretou, doutníkem nebo jinými žhavými předměty, působení elektrickým proudem, bolestivé tahání za vlasy, po dlouhou dobu trvající přivazování k radiátorům ústředního topení nebo jiným pevným předmětům, ponechávání týrané osoby v chladném prostředí bez nutného oblečení, nucení k provádění těžkých prací nepřiměřených věku a tělesné konstituci týrané osoby, déletrvající odírání dostatečné potravy, časté buzení týrané osoby v noci apod. Závěr, že týráním se rozumí jen takové jednání, které poškozený pocítuje jako těžké příkoří, platí jak v případě trestného činu týraní svěřené osoby podle § 198 trestního zákoníku, tak při posuzování trestného činu týraní osoby žijící ve společném obydlí podle § 199 trestního zákoníku. U obou je namístě vycházet především z publikovaného rozhodnutí č. 20/2006 Sb. rozh. tr., na které navazuje i pozdější judikatura (např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. 12. 2019 sp. zn. 7 Tdo 1469/2019, usnesení ze dne 9. 12. 2020 sp. zn. 8 Tdo 1206/2020 aj.).
30. Trvalost pachatelova jednání ve smyslu § 198 odst. 1, 2 písm. d) trestního zákoníku je třeba posuzovat v závislosti na intenzitě zlého nakládání. Nevyžaduje se, aby šlo o jednání soustavné, ani se nevyžaduje, aby u svěřené osoby vznikly následky na zdraví, ale musí jít o jednání, které týraná osoba pro jeho hrubost a bezohlednost nebo bolestivost pocítuje jako těžké příkoří. Pro posouzení otázky, zda pachatel pokračoval v páčání uvedeného trestného činu po delší dobu, je určující nejen

celková doba týrání, ale přihlédnout je třeba též ke konkrétnímu způsobu provedení činu, intenzitě týrání, jeho četnosti apod. Je však třeba zdůraznit, že čím méně intenzivní bude týrání, tím delší dobu bude muset takové zlé nakládání trvat, aby se mohlo jednat o naplnění této okolnosti podmiňující vyšší trestní sazby, a naopak. Zákonný znak „po delší dobu“ obsažený ve skutkové podstatě trestného činu týrání svěřené osoby je zpravidla naplněn v případě, že pachatel páchal takový čin po dobu nejméně šesti měsíců (srov. rozh. Nejvyššího soudu České republiky ze dne 27. května 2010 sp. zn. 6 Tdo 452/2010).

31. Se zřetelem k výše uvedenému a skutkovým zjištěním soud upravil skutkovou větu tak, jak je uvedeno ve výroku rozsudku, kdy v této citoval skutečnosti prokázané na základě dokazování provedeného v řízení před soudem, a z nichž je zřejmé naplnění znaků skutkové podstaty trestného činu soudem kvalifikovaného jako zločin týrání svěřené osoby podle § 198 odstavec 1, odstavec 2 písm. c) trestního zákoníku. Soud shledal, že popis uvedený ve skutkové větě obžaloby nekoresponduje s provedenými zjištěními a rovněž ne všechny skutečnosti zde uvedené mohou být považovány za skutečnosti naplňující znak „týrání“ ve smyslu § 198 odst. 1, odst. 2 písm. c), písm. d) trestního zákoníku, jak bylo uvedeno v podané obžalobě státního zástupce Krajského státního zastupitelství v Brně ze dne 18. 6. 2021 sp. zn. 4 KZV 12/2020. Soud má za to, že izolování poškozených od spolužáků či vrstevníků, zákaz navštěvování zájmových kroužků či mimoškolních aktivit, zákaz školních výletů či nedostatečná zubní hygiena a každodenní jezení rýže nelze považovat za „týrání“ ve shora citovaném smyslu, když navíc nebylo prokázáno, že by takové jednání poškození pocítovali jako újmu či zlé nakládání. Pokud se týká dalších skutečností, jež jsou uvedeny v obžalobě, musí soud konstatovat, že ze žádného provedeného důkazu nevyplývá, že by znalkyní MUDr. Svatavou Duchañovou konstatována zranění poškozených v podobě oděrek, škrábanců, staršího hematomu, vrypů od nehtů či zvýšené pigmentované jizvičky staršího data byla způsobena jednáním obžalovaného. Pokud se jedná o pigmentovanou jizvičku o velikosti 1 x 1,5 cm sama znalkyně uvedla, že se může jednat o stopy po zhojených oděrkách, tak povrchních popáleninách. Pokud se týká „modráků“ na těle poškozeného D., o nichž vypovídala svědkyně J., bez jakéhokoli odborného vyjádření se k povaze těchto „modráků“ nelze kvalifikovaně vyjádřit, navíc za situace, že na těle poškozeného D. tyto skvrny nebyly patrné v době ohledání jeho těla ani v době jeho hospitalizace v třebečské nemocnici.
32. Při porovnání výpovědí slyšených pedagogů a obsahu znaleckého posudku MUDr. Duchañové s obsahem výpovědi poškozených, se soud nemůže bez pochyb vyjádřit především k intenzitě násilí, kterého se dopouštěl obžalovaný na poškozených, ať již ve formě fyzického násilí, tak ve formě psychického nátlaku. Bylo zjištěno, že poté, co byl obžalovaný D. upozorněn na zákaz fyzického trestání dětí, nebyl na těle poškozeného H. do dne 24. 10. 2019 zaznamenán jakýkoli projev fyzického násilí, resp. u poškozeného D. rovněž tak. Chování obou poškozených bylo adekvátní jejich věku, naopak starší H. byl velmi dobře hodnocen ve škole. Se zřetelem k těmto skutečnostem musel soud přehodnotit svůj předchozí právní závěr o dlouhodobosti jednání obžalovaného ve smyslu § 198 odst. 1, odst. 2 písm. d) trestního zákoníku. Pokud jde o znaky naplnění základní skutkové podstaty trestného činu týrání svěřené osoby podle § 198 odst. 1 trestného činu, soud shledal, že obžalovaný, ač pocházel z jiného sociálního i kulturního prostředí, musel si být vědom možného negativního dopadu své přespříliš autoritativní výchovy na další vývoj minimálně svého staršího syna poškozeného H.Q.L.. Soud má za prokázané, že lze jednání obžalovaného vůči poškozeným považovat za citelné příkoří jím způsobené, které oni nemohli vzhledem ke svému nízkému věku chápat. Nicméně z chování poškozeného H. Q. L. dne 24. 10. 2019, kdy si sám zakryl krk šátkem (šálou), aby nebyla vidět strangulační rýha na krku způsobená jednáním obžalovaného, je zřejmé, že takové jednání svého vlastního otce považoval za zostuzující. Fyzické útoky, jejichž četnost nebylo možné kvůli absenci dalších důkazů ustálit, doprovázené i psychickým nátlakem především na staršího z poškozených, na poškozeném H. Q. L. zanechalo následky (v podobě disharmonického vývoje diferencující se osobnosti), přičemž obavy z možného

negativního jednání obžalovaného pocíťoval i mladší z poškozených, ač byl fyzicky trestán v menší míře než starší H.. Soud má za prokázané, a to i na základě vlastní zkušenosti (chování obžalovaného v jednací síni), že obžalovaný je osobou vznětlivou, kdy tento rys jeho osobnosti byl pravděpodobně i důvodem jeho neadekvátního chování vůči oběma poškozeným a vyvrcholil dne 23. 10. 2019 v přesněji nezjištěnou dobu, když v návalu hněvu kvůli chybně vypracovanému úkolu do matematiky uvázal H. Q. L. kolem krku látkový opasek bílé barvy s barevnými vlajkami, který utáhl, čímž nezletilému způsobil na krku zranění v podobě strangulační rýhy po celém obvodu krku s největší šíří 5 cm. Právě přítomnost mladšího z poškozených u jednání obžalovaného, jakož i jeho občasné méně intenzivní bití, vedlo soud k závěru, že je třeba jednání obžalovaného kvalifikovat jako zločin týrání svěřené osoby podle § 198 odst. 1, odst. 2 písm. c) trestního zákoníku, neboť zlé zacházení projevující se především ve vztahu ke staršímu z poškozených, mělo svůj dopad na psychiku mladšího z poškozených, který pocíťoval oprávněně obavy z možného budoucího jednání obžalovaného. Je zřejmé, že oba chlapci pocíťovali strach z možné neadekvátní reakce otce, což nepříznivě působilo na jejich psychiku. Se zřetelem ke zjištěným skutečnostem má soud za prokázané, že obžalovaný skutek popsany ve výroku rozsudku spáchal v úmyslu nepřímém [§15 odst. 1 písm. b) trestního zákoníku], neboť musel vědět, že opakovanými fyzickými útoky a neadekvátním způsobem výchovy obou dětí nízkého věku může způsobit újmu na jejich fyzickém i psychickém zdraví, přičemž s takovým možným následkem byl nadto srozuměn.

33. Jednání obžalovaného popsané především ve výpovědi poškozeného H. Q. L. (bití, bouchání do předmětů v blízkosti, vyhrožování) má charakter trvalosti a vyznačuje se určitým stupněm hrubosti a bezcitnosti. Trvalost takového jednání je jedním ze znaků pojmu týrání, kdy soud má za prokázané, že jednání obžalovaného se určitým stupněm trvalosti vyznačovalo v období od počátku školní docházky staršího z poškozených do 24. 10. 2019. Jak bylo výše uvedeno, z důvodu absence dalších důkazů nebylo možné ustálit intenzitu bití, jeho nahodilost či pravidelnost. Je zřejmé, že k fyzickému násilí docházelo opakovaně, nicméně s ohledem na výborné výsledky poškozeného H. Q. L. ve škole, a absenci jakýchkoli známek násilí na jeho těle nemohla být četnost opakování vysoká. Proto nelze bez dalšího shledat v jednání obžalovaného i kvalifikační znak "týrání po delší dobu" ve smyslu § 198 odst. 1, odst. 2 písm. d) trestního zákoníku, kteroužto právní kvalifikaci navrhoval státní zástupce při své závěrečné řeči. Byť jednání obžalovaného eskalovalo v podobě škrcení poškozeného H. Q. L., nelze mít za to, že toto časově ohraničené, a ojedinělé vysoce intenzivní zlé zacházení by mohlo mít za následek naplnění kvalifikovaného znaku skutkové podstaty citovaného zločinu v podobě páčání skutku po delší dobu.
34. Stran absence hygienických návyků, které dle tvrzení obžaloby rovněž spadaly pod popis týrání, soud doplňuje, že z výpovědí pedagogických pracovníků vyplynulo, že nebyly zjištěny anomálie v hygienických návycích obou poškozených vyjma toho, že mladší z poškozených měl výrazně zanedbaný chrup. Posouzení, zda je dostačující koupání dětí jedenkrát či vícekrát týdně, či zda je nutné používat toaletní papír či je zdravější oplachování vodou, rozhodně nepatří do problematiky, která by měla být řešena v rovině trestního práva, stejně tak jestli rodiče mají a do jakého věku, čistit zuby dětem nebo je nechat, aby si zuby čistily samy, příp. jestli je vhodné každodenní jezení rýže (navíc při uvědomění si národnosti obou poškozených). K tomu soud doplňuje, že i Nejvyšší soud v rámci projednávání typově obdobné věci (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. 12. 2019 sp. zn. 7 Tdo 1469/2019) konstatoval, že „trvalé a neodstranitelné následky na vývoji osobnosti dětí, popřípadě i na jejich fyzickém zdraví mohou rodiče způsobit mnoha různými způsoby, které doposud nebyly v rovině trestního práva nijak uchopeny. Může se jednat např. o příliš volnou výchovu s absencí hranic, příliš autoritářskou výchovu, kdy dítě není vedeno k samostatnosti, v tělesné rovině např. nekorigování očních vad, ortopedických vad, nevhodnou stravu vedoucí později k nemocem a předčasným úmrtím atd. Nic z toho však doposud nebylo považováno za týrání dítěte, a to ani ve formě jeho zanedbávání.“

35. Byť po doplnění dokazování státní zástupce v závěrečné řeči uvedl, že nebylo prokázáno způsobení těžké újmy na zdraví poškozeného H. Q. L., když i slyšené znalkyně mluvily o „středně těžké újmě“, soud k tomu doplňuje, že za těžkou újmu na zdraví ve smyslu § 122 odst. 2 písm. i) trestního zákoníku je třeba považovat nejen delší dobu trvající vážnou poruchu zdraví fyzického, ale i duševního, popř. delší dobu trvající vážné duševní onemocnění (srov. R 9/1981-II, R 51/1983). Otázka těžké újmy na zdraví není otázkou stanovení lékařské diagnózy, což zejména platí v případech újmy na zdraví psychickém. Musí se jednat o citelnou újmu v obvyklém způsobu života poškozeného, do něhož způsobené potíže zasahují tak, že se nemůže projevovat a chovat podle svých zvyklostí, obstarávat si obvyklým způsobem své životní potřeby a uspořádat své sociální poměry (rozhodnutí č. 29/2018 Sb. rozh. tr.). Významné také je, aby újma na psychickém zdraví byla srovnatelná s jinými vážnými poruchami zdraví, tj. s ostatními alternativami uvedeným v § 122 odst. 2 trestního zákoníku. Jestliže je tento vážný následek na psychickém zdraví poškozených v posledních letech často dovozován (a mnohdy bez závislosti na reálné závažnosti spáchaného činu), je nutno pečlivě objasňovat skutečné dopady na obvyklý způsob života poškozených a nespoléhat pouze na jejich vyjádření (srov. podobně usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 7. 2017 sp. zn. 8 Tdo 751/2017). U staršího z poškozených byla znalkyní MUDr. Čáповou konstatována několik měsíců přetrvávající porucha disharmonického vývoje diferencující se osobnosti, kdy znalkyně dodatečně nevyloučila, že se na této poruše mohl podílet i odchod matky ze společné domácnosti. Při posouzení, zda porucha disharmonického vývoje diferencující se osobnosti u poškozeného H. Q. L., se projevila jako vážná porucha zdraví, soud postupoval obdobně, jako v případě posuzování dopadu posttraumatické stresové poruchy, tj. v jakých sférách života poškozeného se tato porucha projevila a po jakou dobu, v jaké intenzitě ho omezila v obvyklém způsobu života (např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 3. 2018 sp. zn. 6Tdo 320/2018). Vzhledem k povaze poruchy disharmonického vývoje diferencující se osobnosti, kdy se jedná o hodnocení následného vývoje osobnosti poškozeného, jak uvedla sama znalkyně (č.l. 504vv), nelze učinit závěr o tom, že taková porucha představuje těžkou újmu ve smyslu § 122 odst. 1 písm. i) trestního zákoníku, neboť se ve vlastním slova smyslu nejedná o poruchu zdraví. Jedná se o vývojovou záležitost, dispozici dítěte, které si prošlo určitou situací ve v rámci výchovného prostředí nebo vlivem genetických faktorů. U poškozeného H. nebyly zjištěny projevy jako je zvýšená úzkost, úleková reaktivita, pohotovost k nepříznivé situační anticipaci, poruchy spánku, vyhýbání se situacím připomínajícím předmětnou událost či jiné zdravotní problémy, což jsou projevy charakterizující dlouhodobou poruchu zdraví ve smyslu § 122 odst. 1 písm. i) trestního zákoníku.
36. Přestože soudem nebyla u poškozeného H.Q.L. konstatována těžká újma coby znak skutkové podstaty, ať již v nedbalostní [§ 198 odst. 1, odst. 2 písm. b) trestního zákoníku], či úmyslné formě (§ 145 odst. 1 trestního zákoníku), má soud za potřebné doplnit, že pokud obžaloba původně dovozovala úmyslné zavinění obžalovaného ve vztahu ke spáchání zvláště závažného zločinu těžkého ublížení na zdraví podle § 145 odst. 1, odst. 2 písm. c) trestního zákoníku v tom, že obžalovaný věděl po poučení od třídní učitelky, jak se má chovat ke svým synům, což úmyslně ignoroval, z objasněných skutečností a podle zásad logického myšlení není dán prostor pro takový závěr. Dovození, byť nepřímého úmyslu způsobit těžkou újmu svému dítěti, o které se obžalovaný staral sám poté, co rodinu opustila jejich matka, způsobem, do něhož nebylo ze strany školy či sociálních orgánů zasahováno (vyjma finálního incidentu), odporuje zásadám formální logiky. Závěr státního zástupce o zaviněném jednání obžalovaného ve smyslu § 15 odst. 1 písm. b) trestního zákoníku odporuje i dostupné judikatuře (viz usnesení Nejvyššího soudu z 11. 12. 2019 sp. zn. 7 Tdo 1469/2019).
37. Nad výše uvedené soud dále doplňuje, že z aktuálních zpráv o prospěchu a chování obou poškozených je zřejmé, že ačkoliv byl poškozený H.Q.L. objektivně vystaven zlému zacházení ze strany obžalovaného ve větší míře než mladší ze sourozenců, jeho vývoj to negativněji neovlivnilo.

Ba naopak bylo prokázáno, že mladší z poškozených, který nebyl tolik vystaven negativnímu jednání obžalovaného, jak ostatně konstatovaly obě znalkyně MUDr. Čápková i PhDr. Datková, má mnohem větší problémy s chováním i přípravou do školy. Je rovněž zřejmé, že postoj obou poškozených k ostatním spolužákům zůstává konstantní, tzn. nezapojují se více do kolektivu, působí spíše jako pozorovatelé. Je třeba poukázat na skutečnost, že matka poškozených přičítá agresivní chování mladšího D. genetickému vlivu obžalovaného (č.l. 492-493), přičemž ale se školou nespolutracuje na řešení takového problému, a naopak ani neposkytuje záruku řádné přípravy do školy, jak tomu bylo v době, kdy oba poškození žili s obžalovaným.

38. Soud má za to, že je třeba hodnotit všechny zjištěné skutečnosti i v kontextu toho, že trestní právo by mělo být tím posledním prostředkem v případě řešení konfliktních situací mezi nejbližšími příbuznými, nadto mezi rodiči a dětmi. Dalo by se očekávat, že nejprve dojde k zásahu orgánů sociální péče, k čemuž ovšem v projednávaném případě nedošlo. Vzhledem k tomu, že má soud za prokázané skutečnosti, jež se podávají ze skutkové věty rozsudku, je nutné konstatovat, že společenská škodlivost jednání obžalovaného dosáhla míry nezbytné pro zásah orgánů činných v trestním řízení, a to především s ohledem na gradaci jeho chování vůči oběma poškozeným.
39. Při úvaze o druhu a výměře trestu se soud řídil hledisky uvedenými v § 37 odst. 1, odst. 2, § 38 odst. 1, odst. 2, odst. 3 a § 39 odst. 1, odst. 3 trestního zákoníku, kdy vzal především v úvahu povahu a závažnost spáchaného trestného činu, přihlédl k poměrům (osobním, rodinným, majetkovým i jiným) na straně obžalovaného, jakož i k jeho dosavadnímu způsobu života a možnosti jeho nápravy, taktéž přihlédl k chování obžalovaného po činu, jakož i zvážil účinky a důsledky, které lze očekávat od trestu pro jeho budoucí život. Obžalovaný ke své osobě uvedl, že nechce nic dalšího uvést, stále trpí zdravotními problémy, proto nikde nepracuje. V ČR žije od roku 1997, dosud neproběhl rozvod. Pokud by neměl děti, nezůstal by tu. Má celkem tři děti, jeho nejstarší dcera je již dospělá. Ve Vietnamu nebyl nikdy trestán. V současné době proti němu probíhá trestní stíhání pro přečin zanedbání povinné výživy. Obžalovanému polehčuje jeho dosavadní bezúhonnost trestní i přestupková, přitěžující okolnost soud neshledal. Obžalovaný popřel spáchání projednávaného skutku a uvedl, že rodina už je rozbitá. Oproti podané obžalobě byl obžalovaný shledán vinným zločinem týrání svěřené osoby podle § 198 odst. 1, odst. 2 písm. c) trestního zákoníku, u kterého byl ohrožen trestem odnětí svobody v trvání 2 – 8 roků. Oproti tomu soud nemůže opominout důležité odlišnosti v poměrech na straně obžalovaného, které byly v nyní projednávané věci shledány. Je nutné uvést, že trestní soud by měl být tou poslední instancí, která by měla vymezovat hranice řádné výchovy, zdravého výchovného prostředí a dostatečnosti péče o děti. Zásah do tak citlivých vztahů, jako jsou vztahy mezi rodiči a dětmi, ze strany státu by měl nastat až v úplně krajním případě, kdy selžou jiné méně invazivní nástroje. V projednávaném případě má soud rovněž za to, že bylo nutné přihlídnout ke kulturní odlišnosti obžalovaného, která mu nemůže být kladena k tíži, ač obžalovaný dlouhodobě žije v České republice a tím je od něj očekáváno dodržování a respektování nastavených společenských pravidel. Je nutné také uvést, že v rámci probíhajícího hlavního líčení byla u obžalovaného zřejmá upřímná lítost nad tím, že v průběhu trestního řízení ztratil kontakt se svými dětmi. Se zřetelem k výše uvedenému pak soud shledal, že je na místě ukládat trest ještě při spodní hranici trestní sazby, tj. v trvání 30 měsíců, a to jako trest výchovný, tedy nespojený s jeho výkonem ve věznici. S přihlédnutím k dosavadnímu životu obžalovaného a prostředí, ve kterém žije, jakož i k tomu, že trestní sankce dle názoru soudu pro obžalovaného představuje ten menší postih, než ke kterému fakticky trestním řízením došlo (ztráta kontaktu s dětmi, rozhodnutí o zbavení rodičovské zodpovědnosti), byl trest odnětí svobody obžalovanému odložen na delší zkušební dobu v trvání 42 měsíců, kdy ve zkrácení délky zkušební doby se odráží doba vedení trestního řízení proti obžalovanému. Přestože státní zástupce navrhoval, aby byl obžalovanému rovněž uložen dohled a případně další výchovné opatření v podobě “výchovy a poznávání sociokulturního prostředí České republiky”, soud takový názor nesdílí. Obžalovaný je bezúhonnou osobou a nebylo zjištěné takové narušení jeho osobnosti, že by

bylo potřeba dohlížet nad jeho řádným životem v průběhu zkušební doby. Pokud se týká povinnosti absolvovat nějaký výchovný program zaměřený na poznání českého sociokulturního prostředí, má soud za to, že uložení takové povinnosti – pravděpodobně ve smyslu § 48 odst. 4 písm. b) trestního zákoníku – není aplikovatelné v projednávané věci, neboť k ochraně společnosti před pácháním trestné činnosti cizinci slouží trest vyhoštění (při splnění zákonných podmínek), a takový druh trestu nelze nahrazovat ukládáním povinnosti spočívající v “převýchově” cizích státních příslušníků na návyky obvyklé v českém sociokulturním prostředí. Obžalovanému byl uložení i trest propadnutí věci, a to textilního opasku, jež je součástí spisu, neboť má soud za prokázané, že tento je ve vlastnictví obžalovaného a byl užit k páchání násilí na poškozeném H.Q.L..

40. K trestnímu řízení se včas s nárokem na náhradu nemajetkové újmy připojily Město Moravské Budějovice jakožto opatrovník obou poškozených chlapců, a to s částkou 20 000 Kč za oba poškozené, následně ustanoveným zmocněncem byl tento nárok zvýšen na celkovou částku 150 000 Kč, a to 100 000 Kč ve vztahu k poškozenému H.Q.L. za způsobené duševní útrapy a 50 000 Kč ve vztahu k poškozenému H.Q. L.. Zmocněnec poškozených rovněž žádal vypracování znaleckého posudku na stanovení bolestného. Dále se k trestnímu řízení včas a řádně se svým nárokem na náhradu škody připojila i Česká průmyslová zdravotní pojišťovna s částkou 13 957 Kč představující sumu uhrazenou zdravotnickému zařízení za zdravotnické úkony poskytnuté oběma poškozeným.
41. Pokud se týká nároku zdravotní pojišťovny, tato ke svému tvrzenému nároku doložila listiny s vyúčtováním jednotlivých zdravotnických úkonů konkrétním poškozeným, přičemž soud neshledal v těchto listinách rozpory. Je však nutné konstatovat, že vzhledem ke skutkovým zjištěním má soud za prokázané, že toliko zdravotnické úkony poskytnuté poškozenému H.Q.L. ve výši 7 164 Kč, jsou úkony, které byly nezbytné k ošetření a vyšetření poškozeného po zranění, které utrpěl v příčinné souvislosti s nezákonným jednáním obžalovaného. U mladšího z poškozených se jednalo o tzv. sociální hospitalizaci, kdy náklady s touto hospitalizací nejsou v příčinné souvislosti s protiprávním jednáním obžalovaného ve vztahu k tomuto poškozenému. Proto soud obžalovanému uložil povinnost zaplatit zdravotní pojišťovně na náhradu škody částku 7 164 Kč (částka odpovídající vyúčtování nákladů za ošetření poškozeného H.Q.L.), neboť se jedná o přímý a samostatný nárok vyplývající z ustanovení § 55 odst. 1 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, přičemž se zbytkem nároku na náhradu škody byla poškozená zdravotní pojišťovna odkázána na řízení ve věcech občanskoprávních.
42. K nároku poškozených vneseného zmocněncem u hlavního líčení v den vyhlášení rozsudku soud konstatuje, že odůvodnění uvedených konkrétních nároků na náhradu nemajetkové újmy je odůvodněno poukazem na znalecký posudek MUDr. Čápové a dostupnou judikaturu (č.l. 779-781). Soud s ohledem na ukončené dokazování zamítl návrh zmocněnce na vypracování dalšího posudku na stanovení výše bolestného, a to nejen s ohledem na dobu trvání trestního řízení, po kterou mohl opatrovník zadat vypracování takového posudku, ale rovněž s ohledem na skutečnost, že se jedná o adhezní řízení, kdy je na poškozeném, aby prokazoval odůvodněnost svého nároku a předkládal pro své tvrzení důkazy, nikoli aby žádal soud o zajištění takových důkazů. Obecně pak lze dále konstatovat, že podle § 2910 zákona č. 89/2012, občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „NOZ“), je škůdce, který vlastním zaviněním poruší povinnost stanovenou zákonem a zasáhne tak do absolutního práva poškozeného, nahradí poškozenému, co tím způsobil. Vznikne-li škůdci povinnost odčinit člověku újmu na jeho přirozeném právu chráněném ustanoveními první části tohoto zákona, nahradí škodu i nemajetkovou újmu, kterou tím způsobil; jako nemajetkovou újmu odčiní i způsobené duševní útrapy (§ 2956 NOZ). Ve vztahu k náhradě nemajetkové újmy dále soud konstatuje, že v případě způsobení zvláště závažného ublížení na

zdraví nebo usmrcení, odčiní škůdce duševní útrapy manželů, rodičů, dítěti nebo jiné osobě blízké peněžitou náhradou vyvažující plně jejich utrpení. Nelze-li výši náhrady takto určit, stanoví se podle zásad slušnosti (§ 2959 NOZ). Při stanovení výše nemajetkové újmy je tak třeba přihlídnout k okolnostem na straně poškozeného, mezi které patří zejména kvalita a intenzita příbuzenského vztahu, věk zemřelého a pozůstalých, materiální závislost pozůstalých osob na usmrcené osobě a v neposlední řadě i morální zadostiučinění ve formě právního postihu škůdce. Na straně škůdce je třeba přihlídnout k jeho postoji k projednávané věci, dopad události do jeho duševní sféry i míru jeho zavinění. Nelze ani odhlédnout od majetkových poměrů škůdce z důvodu reálnosti uspokojení přiznaných nároků. Výše uvedená kritéria soud hodnotí s ohledem na individuální okolnosti konkrétního případu, nicméně je rovněž nutné s ohledem na stávající rozhodovací praxi přihlídnout k obdobným případům, neboť nekonzistentnost rozhodování soudů by mohla vést k právní nejistotě všech zúčastněných osob. K tomu soud konstatuje, že v trestních věcech týkajících se nároku nemajetkové újmy poškozených v případě týrání se rozpětí relativní náhrady pohybuje mezi 50 000 – 200 000 Kč.

43. Ve výše uvedeném kontextu soud na jedné straně hodnotil majetkové poměry obžalovaného, jeho postoj k projednávané věci a veškeré důsledky, které trestní řízení mělo pro jeho současný život, na druhé straně i konkrétní specifika projednávaného skutku. Obžalovaný zůstal s poškozenými sám poté, co domácnost opustila matka poškozených, a to za situace, kdy mladší z poškozených měl tři roky a starší začal navštěvovat 1. třídu základní školy, tj. v šesti letech. Nebylo zjištěno, že by obžalovaný byl poživitelem jakýchkoli sociálních či zdravotních dávek, nebylo zjištěno, že by se matka poškozených jakkoli finančně podílela na potřebách poškozených. Bylo zjištěno, že výchova poškozených obžalovaným nebyla adekvátní, což vyústilo v trestní stíhání obžalovaného, bez ohledu na to, aby se nejen orgány činné v trestním řízení, ale i příslušný orgán sociálně-právní ochrany dítěte zabývaly nápravou situace v rodině, která určitým způsobem fungovala a nebyla natolik narušena, jak nakonec bylo zjištěno v průběhu hlavního líčení. Poškození ovšem byli předáni do pěstounské péče, následně po roce do péče matky. Obžalovanému bylo uloženo, aby se s dětmi nestýkal, následně Obvodní soud pro Prahu 5 rozhodl rozsudkem ze dne 20. 4. 2022 č. j. 50P 244/2021-391, s právní mocí dne 30. 9. 2022, že se obžalovaný zbavuje rodičovské zodpovědnosti k oběma nezletilým synům, kdy soud, aniž by vyslechl obžalovaného, shledal, že obžalovaný nekontaktoval své děti, neprojevoval o ně zájem a své závěry podpořil důkazy z trestního spisu (č.l. 668-670). Dále bylo zjištěno, že obžalovaný je prověřován pro možné spáchání přečinu nebezpečného vyhrožování podle § 353 odst. 1 trestního zákoníku, kdy se snaží kontaktovat své děti, čekává na ně u školy v Praze a snaží se o kontakt s matkou dětí. V mezidobí bylo zahájeno i trestní stíhání obžalovaného pro přečin zanedbání povinné výživy podle § 196 odst. 1 trestního zákoníku (viz výše). Je tedy zřejmé, že trestní řízení v nyní projednávané věci mělo dopad na život nejen poškozených, ale především obžalovaného v mnohem větší míře, než by se dalo očekávat. Vzhledem k posledním zprávám o chování poškozených ve škole je zřejmé, že naopak u mladšího z poškozených dochází ze strany matky k zanedbávání jejich povinností (č.l. 695). Za této situace má soud za to, že újma způsobená poškozeným nezákonným jednáním obžalovaného je pouze částí celkové újmy způsobené poškozeným dalšími zásahy do jejich rodinného života. Jedná se přitom o komplexní újmu, kdy na této dle názoru soudu neměl pouze podíl obžalovaný, neboť i MUDr. Čápková uvedla, že na rozvoji poruchy disharmonického vývoje se mohl podílet i odchod matky z rodiny. Soud proto odkázal poškozené s jejich nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních, kdy jednak považuje morální zadostiučinění v podobě nejméně dvou právních postihů obžalovaného (opatrovnické a trestní řízení) za dostačující formu náhrady nemateriální újmy, a dále je toho názoru, že výše uplatněného finančního nároku představuje spíše další trest za jednání obžalovaného, než skutečnou náhradu nemajetkové újmy, která byla poškozeným H.Q.L. a H.Q. D. L. způsobena, a kterou by titi chtěli po svém otci žádat.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do osmi dnů od doručení opisu rozsudku k Vrchnímu soudu v Olomouci prostřednictvím Krajského soudu v Brně. Ve stanovené lhůtě musí být odvolání odůvodněno tak, aby bylo patrné, ve kterých výrocích je rozsudek napadán a jaké vady jsou vytýkány rozsudku nebo řízení, které rozsudku předchází. Státní zástupce je povinen v odvolání uvést, zda je podává buď i zčásti, ve prospěch nebo v neprospěch obžalovaného. Rozsudek může odvoláním napadnout státní zástupce pro nesprávnost kteréhokoli výroku, obžalovaný pro nesprávnost výroku, který se ho přímo dotýká, zúčastněná osoba pro nesprávnost výroku o zabránění věci, poškozený, který uplatnil nárok na náhradu škody, pro nesprávnost výroku o náhradě škody. Osoba oprávněná napadat rozsudek pro nesprávnost některého jeho výroku může jej napadat také proto, že takový výrok učiněn nebyl, jakož i pro porušení ustanovení o řízení předcházejícím rozsudku, jestliže toto porušení mohlo způsobit, že výrok je nesprávný nebo chybí.

Odsuzuje-li soud obžalovaného za zločin k nepodmíněnému trestu odnětí svobody a přiznává-li poškozenému alespoň zčásti nárok na náhradu škody nebo nemajetkové újmy v penězích nebo na vydání bezdůvodného obohacení, poučí poškozeného o možnosti požádat o vyrozumění o konání veřejného zasedání o podmíněném propuštění z trestu odnětí svobody. Žádost poškozený podává soudu, který rozhodoval v prvním stupni. (§ 228 odst. 4 tr. řádu). Poškozený může žádat o uspokojení nároku na náhradu škody nebo nemajetkové újmy způsobené trestným činem nebo na vydání bezdůvodného obohacení získaného trestným činem podle zákona o použití peněžních prostředků z majetkových trestních sankcí, je-li tímto rozsudkem ukládána sankce, která je majetkovou trestní sankcí podle zákona o použití peněžních prostředků z majetkových trestních sankcí (§2 odst. 1 zák. č. 59/2017 Sb.)

Brno 3. ledna 2023

JUDr. Dita Řepková, Ph.D. v. r.
předsedkyně senátu